

Dunărea de Jos

252
martie
2023

consiliul județean Galați   centrul cultural „Dunărea de Jos”

seminarul

**participare
culturală
și**

*dialog
intercultural*

Hanna Bota & Simona Trifu

revista

DUNĂREA DE JOS

EDITOR: CONSILIUL JUDEȚEAN GALAȚI

PREȘEDINTE: Costel FOTEA

CENTRUL CULTURAL DUNĂREA DE JOS

MANAGER: Vali Viorel SANDU

REDAȚIA:

Redactor șef: Florina Zaharia

Redactori: Alina-Simona Dragomir, Laura Dumitrache,
Eduard Mihalcea, Adrian Doru Nica, Costel Radu.

Responsabilitatea pentru conținutul opiniilor, argumentelor sau părerilor aparține, în exclusivitate, autorilor. Materialele primite, publicate sau nepublicate, nu se înapoiază. Redacția revistei nu împărtășește întotdeauna ideile conținute în textele publicate. Alte detalii despre activitatea Centrului Cultural „Dunărea de Jos” Galați pot fi aflate pe pagina web a instituției (www.ccdj.ro) sau pe pagina de facebook: *Centrul Cultural Dunărea de Jos Galați*. Arhiva parțială a revistei se regăsește pe site-ul instituției. Revista *Dunărea de Jos* este membru APLER (Asociația Publicațiilor Literare și a Editorilor din România).

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Str. Domnească, nr. 61, cod: 800008, tel. 0236418400, fax. 415590,
e-mail: office@ccdj.ro
ISSN: 1583-0225

Revista poate fi procurată de la sediul redacției.

Aceasta poate fi citită integral și gratuit în arhiva sa:

https://www.ccdj.ro/editura_revista.html

TRECUTUL ARE UN NOU VIITOR

Cooperare transfrontalieră pentru valorificarea patrimoniului cultural din
Galați, România, și Hîncești, Republica Moldova
1HARD/2/125

Participare culturală și dialog intercultural

www.ro-md.net

Întrucât Ziua Mondială a Poeziei, 21 martie a fost dedicată de către UNESCO rolului privilegiat al expresiei poetice în promovarea dialogului intercultural, comunicării și păcii, seminarul se va axa pe dezvoltarea competențelor interculturale, care în esență vizează îmbunătățirea interacțiunilor umane neținând cont de diferențele dintre indivizi și grupuri care au origini și moșteniri lingvistice, culturale, etnice și religioase diferite. Această formă particulară de dialog dezvoltă o mai bună înțelegere a diferitelor practici și viziuni ale lumii și crește libertatea de alegere, cooperare și participare.

Seminarul
Participare culturală și dialog intercultural

se dorește o invitație la un brainstorming pe temele fundamentale ale umanității: nevoia, iubirea, ura, gelozia, invidia, fidelitatea, vinovăția, senzitivismul, acel „ceva de nerefuzat”, ca nestemată a vieții oricui.

Speakeri:

Hanna **BOTA** și Simona **TRIFU**

Vă invităm să participați la acest eveniment pe data de 21 și 22 martie 2023, în sala de conferințe a hotelului Ibis Styles Dunărea Galați, începând cu ora 10.00.

Concert extraordinar de Mărțișor *„Pentru dumneavoastră, doamnă!”*

Managerul Centrului Cultural „Dunărea de Jos” Galați
Vali Viorel Sandu
Dirijorul Ansamblului Folcloric „Doina Covurluiului”
Ion Chiciuc
Dirijorul Fanfarei „Valurile Dunării”
Țocu Alexandru

Fanfara „Valurile Dunării”

Festivalul „Grigore Vieru” ediția a VIII-a

În fiecare an, în preajma zilei de 14 februarie, ziua de naștere a poetului Grigore Vieru au loc manifestări culturale în mai toate localitățile din Republica Moldova. Manifestarea de la Pererita se desfășoară în colaborare cu comuna Dumbrăveni din județul Suceava. În localitatea de baștină a poetului, de câțiva ani buni a luat ființă festivalul care îi poartă numele. Anul acesta s-a desfășurat ediția a VIII-a, acțiune culturală de amploare, care a debutat cu depunere de flori la bustul poetului, apoi vizitarea Casei memoriale, unde „ghizi” au fost elevi de la Școala gimnazială din sat, acțiunea continuând la Căminul de cultură din localitate unde au participat reprezentanți ai autorităților raionale, locale și de pe malul drept al Prutului. După deschiderea festivalului de către primarul satului Pererita, domnul Anatolie Ceban (care a adus un salut călduros participanților de pe ambele maluri ale Prutului), au urmat luările de cuvânt ale președintelui raionului Briceni, domnul Vitalii Lupasco, Ilie Zagoriciuc (șef secție cultură al raionului), Ioan Pavăl, primarul comunei Dumbrăveni, Mihai Chiriac, secretarul comunei Dumbrăveni. De la Galați a fost prezent Viorel Dinescu. Au mai participat primari din satele din împrejurimi, directori de școli, cadre didactice, elevi, cetățeni ai satului Pererita, dar și din cele în vecinate. În intervențiile lor, participanții au pus în evidență personalitatea poetului Grigore Vieru, opera acestuia, dar și latura civică a activității sale. Primarul satului Pererita, domnul Anatolie Ceban a reușit să promoveze o atmosferă de sărbătoare, astfel încât și această ediție, a VIII-a a festivalului a fost o reușită din toate punctele de vedere. Despre activitatea poetică a lui Grigore Vieru au vorbit Vitalii Lupășcu, președintele Consiliului raional Briceni, Ilie Zagoriciuc – șeful Direcției de Cultură al raionului Briceni, Mircea Blajinu, Ioan Pavăl, Mihai Chiriac, Viorel Dinescu și alții. Cadre didactice și elevi din raionul Briceni au adus un omagiu celui care ar fi împlinit 88 de ani, scoțând în priveală creația poetului Grigore Vieru. În final a avut loc gala „Cetățean de onoare al satului Pererita”; la ediția a VIII-a a festivalului au primit titlul de cetățeni de onoare: Grigore Vieru (post mortem), Dumitru Blajin (post mortem), Mircea Blajinu (jurnalist, om de afaceri), Ioan Pavăl (primarul comunei Dumbrăveni, Suceava) și Mihai Chiriac (secretar general comuna Dumbrăveni).

F. P.

Promovarea jocului popular românesc

În perioada 08 - 12 februarie 2023 a avut loc la Mediaș - județul Sibiu cea de-a X a ediție a Seminarului Național de Coregrafie Magia Dansului.

Manifestarea a avut ca scop principal punerea în valoare a întregului material coregrafic predat la edițiile anterioare. Astfel, coregrafiile care și-au făcut cunoscute o parte din jocurile specifice zonelor lor la celelalte ediții, ajutați de colegi din țară, dar și de dansatori profesioniști și amatori, au pus în scenă un tablou coregrafic în care s-au regăsit jocuri autentice din toate zonele etnofolclorice ale țării.

Tot acest demers s-a concretizat într-un spectacol folcloric susținut de coregrafiile și dansatorii prezenți la seminar, pe scena Centrului Cultural „Ion Besoiu” din Sibiu, sâmbătă 11 februarie.

A fost un spectacol de excepție, care a adus în fața publicului sibian - dar și a telespectatorilor deopotrivă (spectacolul fiind difuzat în direct pe postul național HORA TV) - jocuri populare din toate marile zone folclorice românești, dar și din zone mai puțin cunoscute de iubitorii jocului popular - Codru, Zarand, Hunedoara ș.a.

Afirmăm cu certitudine că o continuare a acestor seminarii coregrafice naționale, pe diverse zone și subzone, în care fiecare specialist coregraf vine cu zestrea lui de jocuri populare autentice, reprezintă cea mai bună modalitate de a ne promova folclorul coregrafic încă foarte bogat, dar și de a le deschide celor tineri, copiilor îndeosebi, gustul și interesul pentru jocul popular, pentru folclor în general, lucru prea puțin cultivat în acest moment în instituțiile de învățământ.

I. H.

Rochița filigranată care se ascunde cochetând

În poezia mea de noiembrie sunt frunze arse.

Încet, mâna zgârie tâmpla naivă.

Imunitate și revendicare.

Totul îmi pare sporadic,

și clopotele ce și-au pierdut funia la târg.

Nu se mai vând antichități pe la noi.

Suntem cu toții avizi de duminici mustind a vin proaspăt,

a seva de înger nenăscut,

ce-acum se coace în pita luminii.

Mă cred un Asperger atipic la porțile cuantice,

deschid fanta optică prin care-mi pătrunzi morganatic
atomii.

Scârțâitul acela specific unei uși de castel,
rochița filigranată în care virginitatea se
ascunde cochetând.

Râsul papucilor de chihlimbar.

Crizantemele din patul ticsit cu timp.

Alergi, tot alergii... Și degetul meu se
întreabă ‘ncotro...

Iar boarea lumii stinge țigara pătată cu
rujul de circ.

Picotesc la marginea lacrimii,

în prispa deteriorată a unui proiect de viață
prăvălită.

O râpă acerbă mă strigă,

genunea în care mi-a fost hărăzit să m-adun.

Pe scările Operei,

la treaptă numărul trei și simfonia a noua.

Te iau drept totem, pe veci prizonier.

Vei stinge făclia din cântul dreptății,
gonind ciocârlia în iesle de munte.

Zi-mi vorbe de dor și vorbe de-ocară,

și peste mine trece-o punte,

când construindu-mi diadema

și lăudându-mi chibzuința,

vei arunca-ntr-acolo anatema,

de unde să-ți răsară biruință.

Lumea păpușilor de porțelan

În lumea de porțelan,
candelele sunt roșii
și cerul ia foc la prima ta sărutare.
Lângă maidanul cu dinamită,
sunt umbre radioactive și zbor de cuvânt.
În țară Soarelui Răsare
e crucea care-mi descântă păcatele.
Sălășluiesc în corpul meu desfătări.
Gem spinii de solzi plăpânzi și albaștri.
Bătrânii mei cumiști trandafiri...

Dă-mi un ponton de castitate!

Claviatura e rece și-n aer plutește iz de
salvare.
Ramuri tremurânde ating cuvinte.
O funie zglobie agață mâna pădurii.
„Stinge lumina și-aruncă grenadă”!
Argilă se zbate-ntre gene
și în întâmpinarea ta mi-am trimis artileria
grea,
aceea ce curge în sângele meu.
Jertfesc hârtia din care îmi faci corăbiile,
căci doar cerneala poeziei mai cade-n
cascadă.
A fost un cutremur, un vast tărâm efemer.
Dă-mi un ponton de castitate
și ziua de joi în afară orfelinatului.
Răul e treaz și ‘nvolburările se tem.
Vârtej de trăiri atipice.
În magma durerii avuție poftesc.

Lacăt pe fractura sufletului

Pictorii fug de acasă.
Fug de durerile surde,
își macină propria existență.
Filmele devin stupide,
precum gustul vișinilor prea coapte,
bogate-n amor.
Fug în dagherotipuri,
cu umbre junghiene
și arhetipuri de maeștri.
Un dor de artă lovește ușile grele de lemn.
În lacătele lor zbuciumate,
începuturi de poezie de mult nu mai sunt.
Un sfârșit ieftin, nopți aluzive,
amintiri ce se mijesc ecmnezia.
O noapte de iarnă
mai trista ca vremea în care încă trăiam.
Două Siberii și-același ecartament.
Trenul vieții mele,
ce nu mai știe gările strâmte dintre nămeți,
când șuieră și zboară-ntre gratii
fracturile sufletului tău chinuit...

Transplant de cuvinte

Zidesc din beteală cu șpaclu și sânge
un rost și un trai printre stuf și desiș.
Ziceai că-n Cana Galileei pruncul plânge,
în timp ce nourii-l privesc pieziș?

Spuneai deunăzi că poemul catedrală
va frânge ciutura fântânii peste ploi?
Cuvânta-mi, susură-mi pe pleoape doar
urzeală,
în rugăciunile sfioase, care fără noi
își duc decente existențe paralele,
ca-ntr-un trapez de circ și ca-n relicvele de
soare.

De ce toți îngerii care-s ai tăi poartă atele,
când știi prea bine că transplantul de
cuvinte doare?

Acest fulger care am fost

A vorbi despre poezia care se scrie în Basarabia este ca și cum te-ai închina unei icoane de dimineață. Dar, nu mă prea împac cu acele comentarii profesionale care, dintr-un nărav dăscălesc, pun etichete pe opera literară ca și cum aceasta ar fi geamantanul unui comis-voiajor trecut prin toate vămile mediocrității contemporanilor. Poate că nu ar fi rău dacă marii noștri directori de liceu ar mai coborî de la catedră, încercând să privească poezia din interiorul ei, iar nu ca pe o insectă sau ca o rocă, prin lentilele unui microscop prăfuit.

Nicolae Dabija nu e nici elegiac, nici tradiționalist, nici satiric, nici modernist, nici basarabean, e câte ceva din toate acestea, plus suma calităților sale dovedite cu acte sau nedovedite. El este un poet român de excepție, copil al timpului și locului în care s-a născut; el a fost și vesel, și trist, și romantic și ironic atunci când a vrut, și a scris la fel de bine sub zodia artei pentru artă dar și sub cea a literaturii militante, după cum l-a îndemnat inima și comandamentele zilei pe care le-a trăit.

A discuta despre modernitatea sau despre tradiționalismul unei creații precum cea a lui Nicolae Dabija, înseamnă a îngheși în patul lui Procust, după criteriile scolastice, întreaga literatură română din Basarabia, privită în mod eronat din benoarul dat cu spray al unor esteți apolitici, aflați pe o altă latitudine spirituală. Poezia lui Nicolae Dabija este, în primul rând, una românească; ea trebuie cântărită, mai întâi, cu balanțe românești și numai după asta poate fi comparată cu repere universale sau extraterestre.

Ierarhizarea artificială și didacticistă artistică nu l-a inhibat pe poetul Nicolae Dabija: când simțul său poetic l-a îndemnat, el a putut fi, și naționalist și modernist, fără să se lase derutat de diverse teorii și mode de conjunctură. Ca un copil scăpat în

recreație, el a retrăit din plin toate bucuriile limbii române, altă dată obstrucționate. La el întâlnim locuri poetice care pot sta cu cinste alături de altele de aceeași valoare. Spre comparare îl cităm pe Giuseppe Ungaretti cu celebrul său „M’illumino d’imenso!” și pe Grigore Vieru cu „un verde ne vede”; în același diapazon, Nicolae Dabija glosează: „*Doru-mi-i de Dumneavoaștă/ ca unui zid de o fereastră*” sau „*Aud cum un poem își inventează poetul/ ca-nainte de-a fi rostit – să nu moară*”.

În țară, poezia și critica se cam decolorează din cauza virușilor culturali internaționaliști; specificul național este exilat în provincii și se rezervă o ostilitate nemeritată. Gustul bucureștean se subțiază și aspiră la levitație, căutând repede soluții în exterior. Arhetipurile sunt poreclite mituri, legendele naționale – povești. Criticul doct se crede un Minos sau un Radamante care împarte recompense și pedepse cu ajutorul cozii.

Lui Nicolae Dabija nu i-a păsat de aceste mofturi, deși nu-i erau necunoscute. El credea în Eminescu, și bine făcea, care spune: „*Dar de cineva-mi va cere/ Ca să joc la-al vostru flaut/ E menirea-mi, adevărul/ Doar în inimă să-l caut...*”.

Scriitorul de limbă română din Basarabia, în frunte cu Nicolae Dabija și cu pleiada iluministă basarabeană nu au timp să discute despre sexul îngerilor fiindcă au ceva mai bun de făcut. Ei trebuie să înainteze spre viitor chiar cu prețul vieții, având cea mai sigură călăuză arhaică: pe Eminescu! Și, spune Nicolae Dabija pe undeva, ca un blestem sau ca o imputare: „Sunt oameni care nu-l pot visa pe Eminescu!”

Iată una din poeziile sale, cu un titlu semnificativ: *Ades, pe bunul Dumnezeu/ îl simt murind în locul meu// Când gata sunt să cad, în drum/ pornit spre un iluzoriu țel,/ simt de pe umeri crucea cum/ mi-o ia, să o mai ducă el// Și parcă îl aud, din greu/ oftând, din cerul lui enorm: ce greu e să fii Dumnezeu,/ dar și mai greu e să fii om.// Când pentru-un pom ce moare, sufăr,/ sau pentru roiul de albine,/ sau pentru floarea cea de nufăr - / și domnul suferă cu mine.// Și, de-un țăruș legat, când zbor,/ ori sunt rănit de-un brebenel.../ Cu fiecare muritor/ eu simt cum sângeră și El// ... Ades pe bunul Dumnezeu/ îl simt murind în locul meu. (Dumnezeu).*

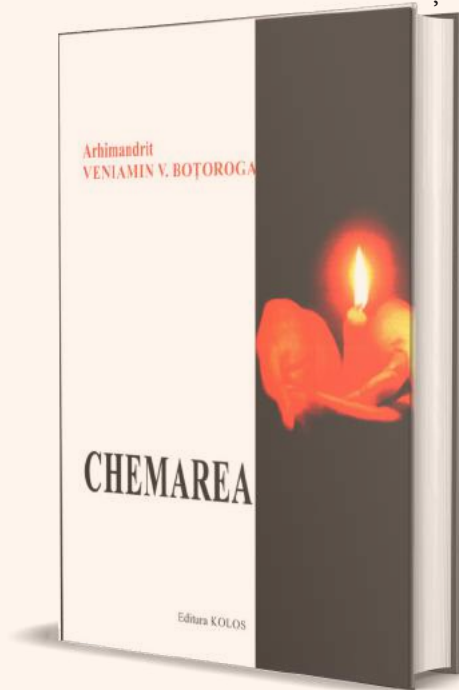
Nicolae Dabija este, credem, unul dintre liderii literaturii care se scrie dincolo de Prut și unul din cei mai buni poeți din România.

Nu-mi vine să cred că s-au scurs doi ani de când poetul nu mai este printre noi. Dar, ce s-a întâmplat, Nicolae Dabija?

Răftulescu

Arhimandrit Veniamin V. Boțoroga

De ce se ascunde versul

De ce s-ascunde versul
Și nu vrea ca să vină,
De ce nu vine harul,
Să facă iar lumină?

Aștept tăcut în noapte...
Și sufăr, voi să scriu,
Să nu mai stau departe
Cu mintea în pustiu.

Secătuit sunt parcă,
Sub frunte n-am idei,
Avântul mi se-ncurcă
Și pierd orice temeii.

Așa-i ziua sortită,
Dar are rostul ei,
Mocnește-n ea smerită
Potopul de scânteii.

„a nu-și mai încăpea în piele” sau „cât vezi cu ochii”

Interviu cu scriitorul *George DAVID*

1. Pornind de la zicala „a nu-și mai încăpea în piele”, credeți că poezia are funcțiile ei proprii în organismul uman, să zicem ca un al patrulea strat al pielii după hipoderm, sau zace liberă în jurul nostru, unde poate fi zărită pe lucrurile din preajmă?

În preajma noastră există doar materia primă a poeziei. Dacă nu o valorificăm, ea rămâne acolo, în jurul nostru, în stare inertă. Cum o putem valorifica? Cu ochii: ochii capului, ochii minții, ochii sufletului (mai ales ei). Deci, în loc de „a nu-și mai încăpea în piele”, eu aș opta pentru „cât vezi cu ochii”. De felul cum vedem cu acești ochi depinde felul în care ne vom trăi viața pământească, precum și cea din mințile semenilor noștri.

2. Poezie reazem sau poezie evadare? Ce nuanță a poeziei v-ajută să vă țineți firea?

Cred că aș opta mai mult pentru potențialul evazionist (nu în sensul penal, Doamne ferește!!!). Poezia, atâta câtă îmi

este cu putință, are puterea să construiască lumi posibile, care constituie alternative la lumea în care trăiesc în mod cotidian. (Am evitat să utilizez sintagma „lumea reală”, deoarece fiecare dintre noi își are propria sa „realitate”).

3. Metafora polivalentă: cea care te îmbrânțește violent în realitate și cea care te orientează în afara ei. Este metafora un mijloc de apărare? Există poezia capabilă să-ți zdruncine echilibrul interior?

Cred că, atunci când nu-ți poate zdruncina cu adevărat echilibrul interior prin propriul mesaj, poezia recurge la metaforă în același scop, cel de a da peste cap balanța. Și nici nu e nimic rău în asta, metafora poate naște nebănuite frumuseți care, în final, fac ca poezia să fie ceea ce este. Dar, revenind la mesaj, mă întreb ce metaforă ar putea genera un tumult interior mai mare decât zicerea simplă „nu credeam să-nvăț a muri vreodată”?

4. Sunt poeți care scriu cu seva copacilor, și poeți care scriu cu ce rămâne din propriul trup. Cu ce e scrisă poezia dumneavoastră?

Rumegușul e specialitatea mea, că doar sunt fiu de tâmplar (nici o paralelă cu alte cazuri)!

5. Sunt multe voci care condamnă poezia zilelor noastre. *Niște nonsensuri adunate pe o bucată de hârtie*, spun ei. Se poate disocia poezia de felul în care vorbim sau scriem în afara ei?

În primul rând, aș observa că acele „nonsensuri” sunt scrise din ce în ce mai rar pe hârtie, lucru care își are și el consecințele lui în toată povestea asta. În al doilea rând, nici nu cred că poezia a fost vreodată altceva decât o sumă de nonsensuri, numai că acestea, puse laolaltă cu meșteșug de orfevriș, pot produce sens, uneori chiar sensuri sublime, depinde de meșter. Cine poate absorbi aceste nonsensuri generatoare de sens va avea un mare câștig, cine nu, n-are decât să-și justifice neputința considerând că are de-a face doar cu „niște nonsensuri” și-atât. Vina nu e a poeziei, dar cu o condiție: să fie poezie. În fine, referitor la relația poeziei cu prestația noastră în comunicarea cotidiană, sunt convins că există o legătură: la urma urmei, poezia este o altă fațetă a efortului nostru de a pipăi lumea cu tentaculele cuvintelor noastre.

6. Dacă toți poeții ar vorbi așa cum ar scrie, credeți că noțiunea de „comunicare” mai poate fi plasată într-o generalitate? Poate fi categorisită, redusă la simple concepte? Ar mai fi aceștia înțeleși de vocile care condamnă?

Întotdeauna vor fi voci care condamnă, iar acesta este un lucru bun. Dacă nu te blamează nimeni, înseamnă că ai murit. Cât despre a vorbi așa cum scrii, aici cred că ar trebui să ținem cont că atunci când comunicăm, ne adaptăm vrând-nevrând la contextul de comunicare, altfel nu ne-am putea face înțeleși. Așadar, niște diferențe vor exista, starea poetică nu este, totuși,

ceva ce face parte din cotidian. Prin urmare, chiar dacă modul în care utilizăm limbajul este identic (ca formă!) în poezie și în viața cotidiană, semnificațiile nu vor fi niciodată identice. De pildă, soldatul Svejck din poemul cu același nume al lui Marin Sorescu îi tot răspunde morții „să mă pupi în fund!”, dar acest răspuns dă sens poetic întregului demers, spre deosebire de ceea ce s-ar putea întâmpla dacă am utiliza aceeași expresie pe stradă (nici nu vreau să-mi imaginez)...

7. Poate fi asociat scrisul cu setea?

De ce nu? Unii chiar au făcut-o într-un mod magistral, precum poetul Ion Mureșan în *cartea Alcool*, volum pentru care eu unul am o prețuire specială, unde avem de-a face cu o mare sete (în sens spiritual, se înțelege!) de la început până la sfârșit... Lăsând gluma la o parte, da, setea poate fi o bună metaforă pentru scris. În ceea ce mă privește, eu aș asocia scrisul mai degrabă cu o călătorie. Dar ce călătorie!

Mioara Baci

Știu, mamă!

M
a
m
ă

Noiane de ghiocci își ning
splendoarea
pe străzile,
și așa argintate de dor,
ale tâmplilor tale
dar zâmbetul ți-e încă viu
în dosul ochilor blânzi
ce-mi luminează necuvintele
aninate în copacul tăcerii,
din depărtate labirinturi ....
Știu, mamă
că eu ți-am sădit ghiocci
pe brațul destinului
dar, de la polul nord al

trupului meu
îi ud cu lacrimi de gând
și-i mângâi cu raza inimii...
Știu, mamă,
că te-ai mulțumit mereu
cu infinit de puțină lumină
de teamă, ca s-ar putea face
întuneric
pe cărările mele ...
Știu, mamă,
tot ce ți-ai fi dorit vreodată
să-mi spui
și n-ai făcut-o de teamă
că ghimpii timpului
m-ar putea răni....
Știu, mamă,
că ți-ai așternut viața
pe altar de lacrimi, de
iubire, de speranță...
De aceea, MAMĂ
îmi ești unicul univers
în care vreau să-mi
ocrotesc și eu vlăstarele
de negura vremurilor
și să le las moștenire
cea mai prețioasă dintre
iubiri:
IUBIREA DE MAMĂ.

Octavian Mihalcea

Inubliabil

Cine a traversat în fugă
plaja cu vulcani?
Cine nu a uitat clopotul apei,
atingerea pietrificată care ajungea
umbrele din urmă?
Mi-ai spus că nu știi încă...
Pianul are multe,
cât mai multe picioare.
Lângă tine se prăbușește
inima unui mecanism lovit.
Fragmente capricioase.
Mișcări aplaudând echivocul.
Fotografii prin ploaia ornamentală.
Dincolo de fericire cauți
imprudența sticlei prin flăcări
și plimbările dus-întors
din unghiul strigătului.
Destin luptător pe sub punți,
pe sub noduri grele.
Dar ai aflat
că stelele tale vor muri.
Curiozitate crescătoare.
Altă copilărie. Alt pământ.
Alt sărut inubliabil.

Atelier crepuscular

Solfegii modificate doar la
orizontul ascuțit al norilor.
Porți deschise către alte cetăți.
Coridoarele acoperă muntii.
Numele se ascund sub haine lungi,
așadar triumful nu poate fi departe.
Unii adoră penele păsării Phoenix,
totuși vocație a durerii.
Zidul verde protejează ultime
porțelanuri.
Alături – fier, praf, luptă.
Dezgolim fără jenă sângele oglinzilor.
Patima bastionului baroc întâlnește
muzeul câteodată însingurat.
Urmează plăcile crepusculare.

Învingerile

Farsă cu largi, transparente
cămăși famelice.
Oracolul a dictat:
caii vor înspăimânta florile albe!
Sunt exaltate insule
cândva evazive, acrobații
la umbra focului spânzurat,
cât și începuturile
paharului stăpânitor.
Pletele poartă la piept desene.
Cad, cad trunchiuri
când pânza se perforează.
Mare încredere prin mlaștină.
Aștept replierea
între zăpezile provocatoare.
Galop prodigios care totuși
nu îmi aparține.
Secretul zidește sângerarea.

Porți săgetate

Regiunile amintesc
arhetipul micilor lumini.
Toamna se retrage în peșteră –
soprană a cerului rupt.
Chiar acum vei inventa
ceremonia traiului
ce arde apele.
Pași mari pe scena
brațelor ridicate.
Pe front adie viori
fără întoarcere.
Strigătele părăsesc filmul.
Piciorul sau pădurea:
perspectivă a planșei abstracte.
Cât despre anii fără chip,
crude improvizații
profilează figuri pe scut.
Spirala desfășoară spini sălbatici.
Învârțiți spre larg
bilele de fier...

Ecran

Simțim pirueta machiajului gigantic.
Victime neînfricate vor să demaște
parabola care pleacă
dintre răspunsuri duble.
Evadare . Gropi fantastice.
Proporția învinge angoasa.
Chiar oameni pulsează pe căile
unui ritual deloc simplu.
Cuceriri ale fricii.
Serii cristaline conduc
spre acel spectacol translucid.
Violența frontierelor imposibile –
străluciri sculptate.
Liniștea bucuriei care ne-a unit.
Râsul compune alt decor filmat
într-o sublimare, într-o insomnie.

Pendulări

Capitole din arhiva secretă a marmurei.
Neobișnuit, aici întineresc suspinele,
cristalele decupate cândva.
Cât despre flambare, zărim
îndrăgostite rădăcini aurii.
Frig și false dispariții.
Porți pe frunte alunecarea semnului rece.
Participi la duelul emisferelor cu spini,
dezvoltări energice pe verticală.
Nu pierde uleiul triumfător!
Solitudinea va convinge.
Neptun salvat de pești, numai astăzi.

De la noi...

lui Viorel Dinescu

De la noi și pân' la voi
ca de-aici și pân' la Lună –
cad zăpezi și pică ploi
ca să nu fim împreună.

De la voi și pân' la noi
pe pârâul din grădină
parcă-ar trece un
care nu se

război
mai termină.

Soarele tăcut răsare
peste-un râu lat ca o mare...
Dintr-o țară, trei fragmente:
parcă-ar fi trei continente.

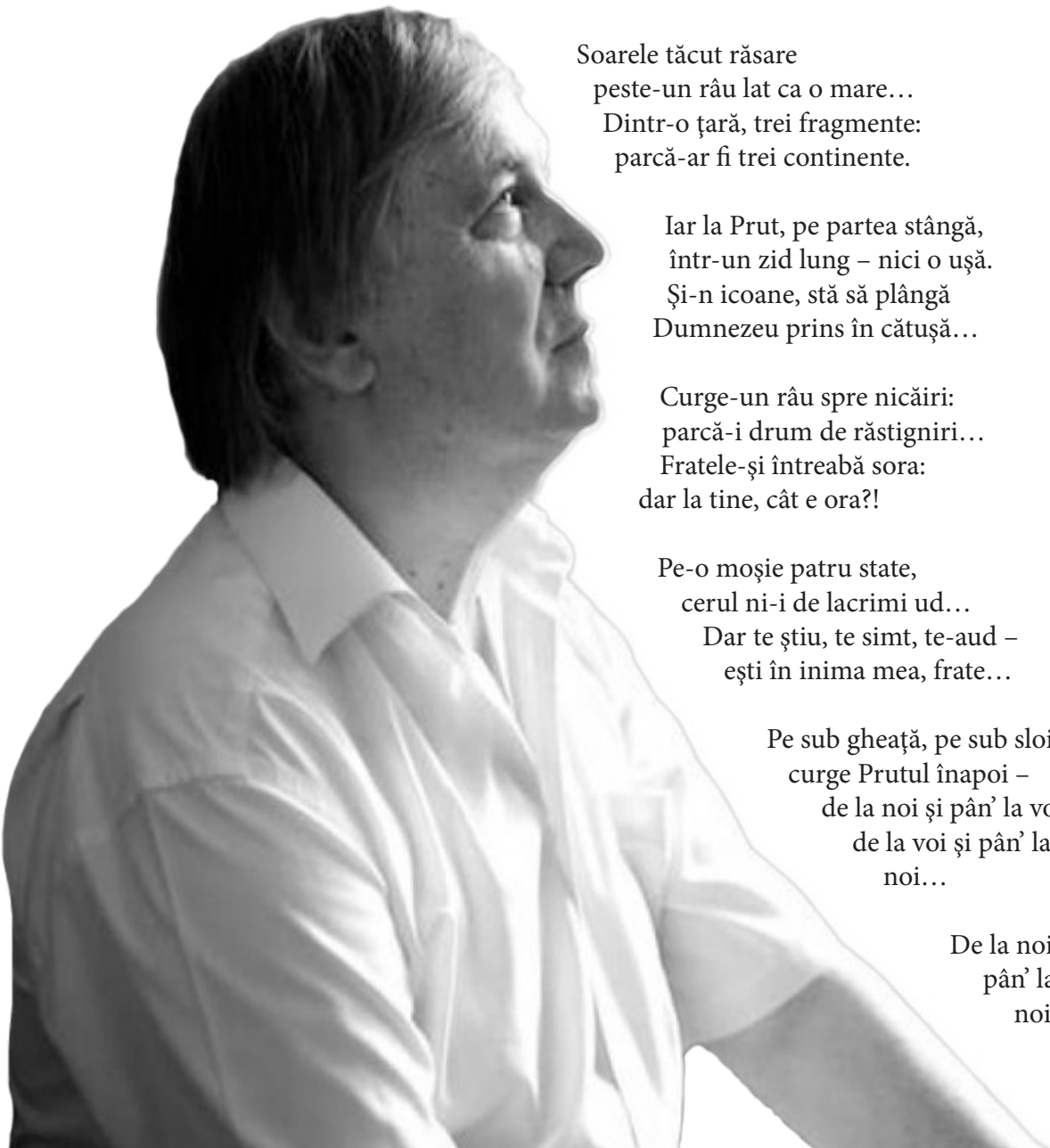
Iar la Prut, pe partea stângă,
într-un zid lung – nici o ușă.
Și-n icoane, stă să plângă
Dumnezeu prins în cătușă...

Curge-un râu spre nicăiri:
parcă-i drum de răstigniri...
Fratele-și întreabă sora:
dar la tine, cât e ora?!

Pe-o moșie patru state,
cerul ni-i de lacrimi ud...
Dar te știi, te simt, te-aud –
ești în inima mea, frate...

Pe sub gheață, pe sub sloi,
curge Prutul înapoi –
de la noi și pân' la voi,
de la voi și pân' la
noi...

De la noi și
pân' la
noi...

Prima misiune

*Text inedit din romanul D&M
(aflat în lucru)*

„Acestea sunt documentele. Vei trece granița de est, ilegal și în satul Giurgești vei găsi parcată o mașină în spatele monumentului eroilor de la intersecția spre vama ucraineană. Vor fi mai multe mașini parcate în acel loc pentru că este un parc de dezmembrări auto. Vei primi prin SMS locația exactă a mașinii, iar actele, cheile și documentele le vei găsi lipite sub aripa de la roata din dreapta. Alimentezi cu benzină și rămâi până la ora opt, dimineața, la terasa barului, după care, la ora opt și jumătate, fix, intri în vama ucraineană unde vei fi dirijat pe pista doi. Documentele îți vor fi verificate de o femeie de la poliția de frontieră, cu ochelari rotunzi cu o inscripție pe ramă pe care o vei recunoaște imediat, așa cum ai fost pregătit la instructajul general. Vei continua drumul, singur, spre Transnistria. La punctul de control au poliție militară. La Odessa te vei întâlni, la Treptele lui Potemkin, cu Vasea – te va recunoaște el –, veți merge pe vasul *Daria* unde vei primi echipamentul standard. Te cazezi, la hotelul din fața scârilor, la camera 38, de unde ai vedere perfectă la casa de pe strada Havana, nr.5, acolo se află omul nostru. În buzunarul secret al rucsacului cu echipament vei găsi schița casei și documentele necesare misiunii. De aici totul depinde de tine. Ai trei zile la dispoziție să-l aduci acasă. Variante: Îl răpești după care; pleci direct spre aceeași vamă ucraineană; îl duci o zi pe vas și pleci a doua zi spre vamă; abandonezi misiunea conform procedurilor și te întorci. Riscurile sunt minime. Pleci mâine seară: Întrebări?”

Totul este clar. Va dormi la casa conspirativă, unde va găsi și telefonul pentru misiune. În drumul spre casă se

oprește la o terasă și servește micul dejun. Nu-l interesează ocheadele fetelor de la masa alăturată și nici amabilitatea excesivă a ospătăriței. Îi atrage atenția o tânără fată care venise cu puțin timp în urma lui și care se așezase cu spatele la el. Îl urmărea prin mica oglinda din perete. Simte că ceva este în neregulă și verifică situația creată. În drumul spre toaletă face câteva fotografii. La întoarcere observă caracteristicile telefonului fetei și se liniștește. Era «coada oficială», așa că se lasă urmărit tot drumul. Mersul ei – pare unul cunoscut, dar nu este timp pentru așa ceva.

În cameră găsește telefonul pentru misiune, îl verifică și-l așază la îndemână. Accesează link-ul departamentului și cercetează locurile vulnerabile pentru trecerea frontierei spre Giurgești. Stabilește două puncte: în apropierea podului sau puțin mai în amonte râului, unde pot fi găsiți cu ușurință barcații clandestini. Verifică camerele de vederi din zonă, dronele, posturile de pază și zona limitrofă, patrurile mobile ale poliției de frontieră. Se asigură să nu lase nici o urmă pe o distanță de 10 km, până la graniță. Telefonul rămâne închis până după trecerea frontierei. În seara zilei următoare, pregătit pentru misiune, pleacă cu un taxi până la poarta fermei piscicole de pe malul Dunării, după care se orientează rapid, trece un șanț adânc și se strecoară prin gaura unui gard din plasă de sârmă și se îndreaptă spre păduricea de pe malul Prutului. Identifică, cu micuța cameră de termoviziune, barcații aflați cam la cizeci de metri de bărcile lor. În rest liniște – nici țipenie de om, în afară de doi iepurași care, după ce l-au ocolit, s-au pierdut pe câmpul

din spate. Înaintează, fără zgomote, până aproape de barcagii și distinge discuția dintre ei: „Iar întârzie tolomacii ăștia. Mai avem o oră. Pâcla îmi intră în oase. Dă-mi sticla...” Momentul este favorabil. Se furișează la bărci și se suie în cea din aval, taie funia și cu una dintre vâsle orientează direcția bărcii spre malul celălalt, folosind forța curentului apei. În mai puțin de zece minute ajunge, barca se afundă în stuf, se asigură că totul este în regulă, coboară pe mal și împinge barca spre mijlocul râului. Este în avans cu douăzeci de minute față de plan, timp folosit pentru orientare.

La ora stabilită ajunge la parcul de mașini, deschide telefonul și identifică pe loc mașina căutată. Este o «Lada 1500» de culoarea gri. Cheile și documentele sunt la locul lor, iar micuța cheie din mănunchi indică cutia secretă a mașinii, nedetectabil, tocmai bun pentru ascunderea genții. Motorul este cald semn că mașina fusese adusă în acel loc cu puțin timp în urmă. Totul decurge conform planului. Benzinăria este la doi pași, iar terasa lângă ea. După alimentarea mașinii, se așază pe terasă, având în vizor drumul spre vama ucraineană. Ceva nu era în regulă: Nu venea nici o mașină, semn că vama nu funcționa. Este lămurit de vânzătoare: „A căzut curentul și schimbul de tură se face mai târziu. Este bine să pleci când vezi că apar mașinile dinspre graniță, semn că au început munca.” Cafeaua, destul de bună, îl revigorează și la momentul oportun pleacă spre trecerea frontierei. Fata cu ochelarii rotunzi este la post, îi indică pista doi, cere controlul mașinii și a documentelor. Intră în birou și verifică ceva pe calculator. Face un semn discret cu capul spre un vameș, după care îi aduce documentele vizate. Totul este în regulă. Cu toate că rulează sub viteza legală, în apropiere de Transnistria este oprit în trafic de un echipaj mixt – poliție și armată. Este întrebat, în rusește, unde merge: fără să coboare din mașină, Daniel, alias Polcovnic Igor, răspunde într-o rusă stricată; La Odessa,

la o înmormântare. I se cer documentele și este verificată mașina cu meticulozitate, iar la urmă; „Trusa medicală are sigiliul rupt!” Zece euro rezolvă problema (sigiliul – ambalajul – rupt tot de ei), dar incidentul era chiar în favoarea lui.

La punctul de control, un soldat se poziționează cu arma îndreptată spre Daniel, în timp ce un altul îi verifică mașina. Placa este aceeași – sigiliul rupt de la trusa medicală. Dublează suma pentru orice eventualitate. Dintr-o dată subofiterul devine extrem de amabil și-i deschide calea spre Odessa. „Cum lucrezi poimăine?” Îl întreabă, Daniel, într-o moldovenească ireproșabilă. „În tura unu. Te aștept, drum bun”.

Scările Potemkin sunt pline de vizitatori. Copii gălăgioși aleargă pe scări, iar alții savurează vată de zahăr. Priveliștea către mare este încântătoare. Un tinerel cu o fetiță de mână mă întreabă în limba română, cu accent moldovenesc din zona Chișinăului:

- Vrei să vizitezi vasul, *Daria*? Avem o expoziție de pictură și o bibliotecă grandioasă. Dacă ești turist te poți caza la hotelul de cinci stele chiar aici în fața treptelor.
- Mulțumesc! Aș bea și un ceai.
- Avem ceai de ghimbir la bordul vasului.
- Minunat, abia aștept.

Întâlnirea decurge după plan. Odată cu echipamentul primește și cheia de la apartamentul hotelului. Vasea îi arată balconul. Stabilesc semnele vizuale în caz de urgență. Pare un camarad de nădejde, nu vorbește în plus și... nu minte – bine de știut.

Deschide ușa apartamentului, lasă cartela pe cuier și verifică locul. Detectorul de microfoane și de camere de luat vederi indică locul curat. Cu toate acestea Daniel face și o verificare suplimentară, fizică. Sunt verificate, cu răbdare, tocurele ușilor și ferestrelor, aerisitoarele, becurile, prizele, traseul instalației electrice, aparatul de aer

condiționat, electrocasnicele, podeaua și pereții. Priza electrică de lângă bar pare mișcată de la locul ei, iar holșurubul lucios. Pentru orice eventualitate fotografiază priza și-i desface capacul cu grijă. Intuiția este perfectă – în partea de jos a prizei se afla un microfon dezactivat (cu unul din capete desfăcut, sau rupt, de la alimentarea cu energie electrică). După ce se asigură că va rămâne dezactivat, lasă totul așa cum găsisese și montează capacul la loc, identic cum fusese la desfacere. Toate acestea îl fac mai precaut. Terasa este „curată”. Va face toate verificările din cameră și va folosi terasa doar dacă nu va avea altă variantă. Când totul devine clar identifică obiectivul și caută un loc în apropiere pentru parcare a mașinii în siguranță. Schițele casei sunt clare, însă poza omului căutat este o surpriză, dar și sarcini în plus. Este femeie, pare de 30-35 de ani, față ovală, ten măsliniu, sprâncenele arcuite și pomeții obrazilor puțin proeminenți, bărbia și gura bine proporționate. Documentele femeii, sub identitate falsă le pune în buzunarul secret al cămășii de corp. Pare o femeie frumoasă. Trebuie să memoreze totul cu precizie, face o fotografie și o ascunde în telefon, sub parolă, după care arde hârtia, iar scrumul zboară pe geamul de la baie. Face primele fotografii, cu o altă cameră de termoviziune decât cea folosită pe malul Prutului, una mai puternică și perfectă pentru distanța până la casă. Inventariază și celelalte echipamente din rucsac și le așază în noptieră. Fotografia indică clar prezența a trei persoane în casa – una la intrarea în casă, una în camera de nord și cealaltă în camera de est. Fotografiile repetate arată, fără dubii, că persoana căutată este în camera dinspre nord, ceea ce înseamnă că nu are vedere directă cu ea. În schimb a putut repera celelalte două persoane – sunt doi bărbați care asigură paza. La lăsarea serii instalează aparatul de fotografiat și cel de termoviziune lângă tocul geamului, sunt acoperite de perdea și reglate să facă fotografii din trei

în trei minute. Iese din cameră, folosind o cartelă clonată (pentru ca să nu întrerupă curentul electric) și cutreieră cu mașina zona din preajma casei fără să se apropie prea mult. Fotografiază casa din toate unghiuri posibile după care parchează mașina la locul stabilit.

După analiza pozelor făcute din camera hotelului, stabilește că schimbul de tură se face la ora zece și confirmă camera unde se află femeia. Fotografiile de afară aduc primele rezultate: intrarea în casă se face la parter, dintr-o curte împrejmuită cu dale de beton. Camerele de la parter sunt nelocuite, casa are un singur etaj cu trei camere, un hol și scările ce fac legătura dintre etaj și holul de intrare de la parter. Una dintre geamurile ostaticii se poate vedea și din terasa hotelului. La întoarcerea în cameră, îndreaptă laserul spre partea de jos a geamului și trimite o undă scurtă de lumină. Imediat colțul perdelei este dat, încet, la o parte și apare fața femeii căutate, semn că înțelege ce se întâmplă.

Se întinde în pat și se scufundă în liniște, se odihnește câteva ore, iar la apariția zorilor monitorizează schimbarea turei și verifică pozele de peste noapte. Paza se schimbă diferențiat – unul la ora șase și celălalt după alte patru ore. Este mulțumit.

După micul dejun încep investigațiile pe teren, strădă cu stradă, împrejurimile casei și încearcă să găsească o breșă în securitate. La prânz lucrurile nu erau clare însă după vizionarea fotografiilor de la schimbul de tură, planul este conturat. Dimineața următoare va acționa pentru recuperarea femeii ținută ostatică. Îi face semn lui Vasea să se întâlnească la scări în cinci minute. Discuția este scurtă. „Ai cardul original de la cameră, mâine dimineață, după ora șase, să treci și să strângi tot echipamentul. În rest știm amândoi ce este de făcut. Dacă apar situații neprevăzute îți trimit un mesaj scurt, codat. Baftă!”

Dimineața, după o scurtă meditație,

verifică echipamentul, pozele de peste noapte și părăsește în liniște camera. Ocoleşte recepția și iese pe o ușă laterală (nu sunt camere de luat vederi) și se îndreaptă spre obiectiv. Într-un loc întunecos întoarce geaca pe dos, schimbând culoarea în negru, completează deghizajul cu perucă, barbă și mustață. Mașina este la locul ei pregătită pentru misiune. Ceasul arată ora șase fără un sfert, este încă întuneric, iar burnița îi vine în ajutor. Se asigură că nu este văzut și printr-un salt acrobatic se ghemuiește pe prima creangă a teiului de la colțul îndepărtat al casei. Rămâne în această poziție câteva clipe, după care se ridică ușor, se cațără pe următoarea creangă de unde poate vedea curtea din fața casei. După un scurt balans sare în curte și se pitulește în spatele gardului viu. În acel moment aude frânele unei mașini care oprește chiar sub tei, zgomotul portierei și pașii șoferului. În paralel înaintează spre colțul celălalt și se oprește lângă poartă, sub camera de luat vederi. După zgomotul tastelor formate pentru acces distinge codul – 3358. Un mic pocnet și poarta se deschide singură lăsând persoana să intre în curte. În timp ce închide poarta este luat prin surprindere de Daniel – cu o mână face priză puternică la gât și cu cealaltă îi acoperă gura și nasul cu o folie anestezică. În clipa următoare agentul de pază își pierde conștiința și este lăsat lângă peretele casei, în afara zonei de acțiune a camerelor de luat vederi. În momentele următoare, cu riscul de a se expune, se lipește de peretele casei, după scurt timp aude vocea agentului de securitate și ușa se deschide. Aceași procedură și agentul este lăsat în hol, inconștient. Surprins de lipsa celui de-al doilea agent, urca, precaut și fără zgomot, scările și se oprește la capătul lor. Din prima cameră se aude sforăitul celui de-al doilea agent, se apropie de el și-l anesteziază cu ușurință. Distruge dispozitivul de înregistrare video aflat pe masa de lângă pat. Mai are zece minute la dispoziție până

și va reveni agentul de la poartă. Cheile de la camera femeii sunt în ușă, o deschide, este întuneric, se ascunde și își pune ochelarii cu infraroșii. Femeia este cuibărită într-un colț al patului, paralizată de spaimă. „Hai” – îndemnul este atât de convingător încât femeia, îmbrăcată de plecare, se ridică, iese din cameră și se oprește pe hol în fața scărilor. Daniel provoacă un scurtcircuit la priza electrică, femeia se sperie și cade pe scări, încearcă să o ridice însă, paralizată de spaimă și de incident, nu răspunde în nici un fel. O apucă de mijloc și încearcă să o ridice, dar ceva nu este în regulă. Pe spatele ei are un obiect micuț și dur – microfon. Surpriza este atât de mare încât Daniel are un moment de cumpănă. Dar... ia hotărârea: cu mișcări rapide trage dispozitivul de ascultare prins la închizătoarea sutienului, cu tot cu fire, îl pune în buzunar și are un alt moment când îi vine în minte să abandoneze misiunea, să lase femeia și să fugă să-și salveze viața. „Nu mă lăsa că mă omoară. Îți explic totul”. O apucă de mână și o trage afară, părăsesc curtea și se îndreaptă spre mașină. Femeia repetă cu voce scăzută: „repede, repede”... O așază pe bancheta din spate și-i spune ferm: „Rămâi culcată”. Aruncă microfonul în remorca unui tractor. Este conștient că adversarii sunt în alertă maximă. Părăsește zona în grabă și se îndreaptă spre ieșirea din oraș. Gândul îi revine și vrea să abandoneze femeia la marginea orașului. Ferm și nervos îi spune „Ascult, dacă minți de las aici sau te arunc”. Explicația vine imediat:

Va urma!

A răsărit soarele

din dunăre
și aerul de culoarea
vișinei
s-a așezat pe luciul
apei
curgătoare

fugea culoarea cu dunăre
de dunăre
ca și când i-ar fi fost frică
să se-așeze pe apele
sălbatic
plesnind sunetul

și culoarea parcă a-nvățat
să se joace de
trece ba în albastru
de cer
ba în albastru
de mare
ba în verde de frunză
nenăscută
strălucind cu dorința de-a
fi primăvară

și s-a făcut
primăvară

sunetul alb al
ghioceilor
răsună din roua
dimineții

soarele se uită-n dunăre
să vadă de ce culoare
se mai poate
despărți
și-aruncă un roșu nemilos
sângeri
în apele vânturate de vântul
năpraznic
care preface dunărea în
mare vâlurită
vitregită

de sare

abia într-un târziu
soarele
scăpat din mâinile puternice ale
dunării
se înalță pe cer
alb
fierbinte
semeț
și se minunează cum dunărea
se-ndărătnicește să
tot curgă

atunci aruncă razele lui
dăruind înnoit culoare
dunării
verde
verde precum o binecuvântare

iar dunărea neostoită
neliniștită
neînfricată
cu o ultimă zvâcnire
se aruncă pentru totdeauna
în mare

cosmopolis, tunari - 19 feb 2023

Mulțumesc, vrăjitorule!

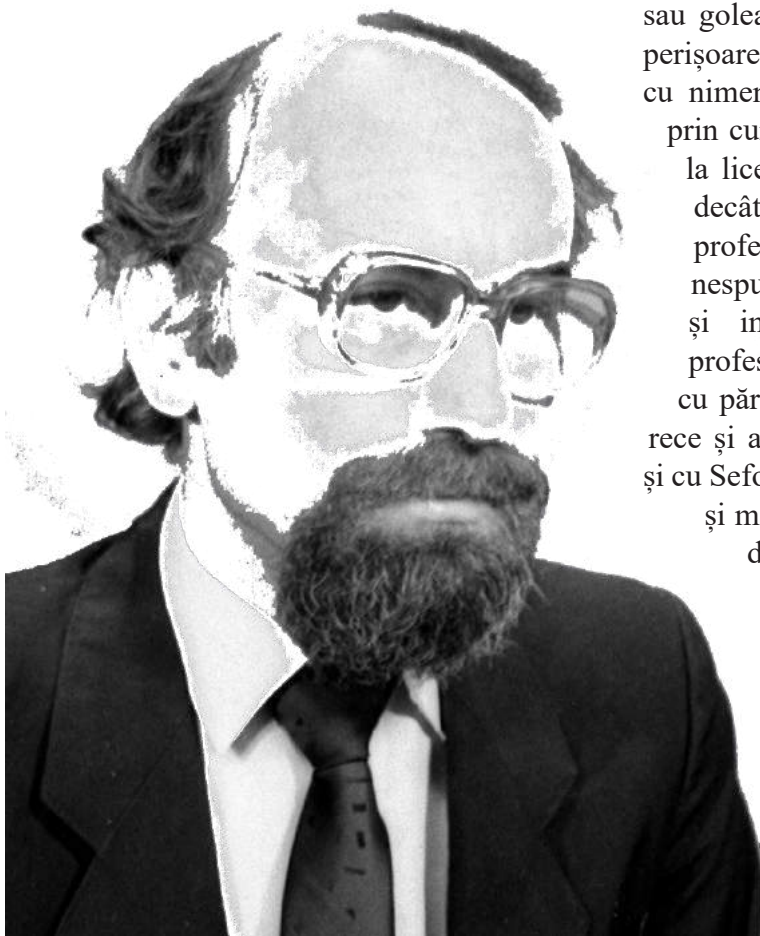
Episodul 17

În timp ce flotilele de megafluturi ale lui Agamemnon Arcașu pluteau amenințător spre orașul său, Ion Ionescu avu un plăcut moment de reverie.

Îi revenise în minte, așa, dintr-o dată, povestea celei de a treia sa minuni și simți cum sângele mândriei i se urcă încet și reconfortant în obraji.

A fost epică domnule, epică! Nu se putu abține să nu rostească cu glas destul de ridicat, acolo, în cabinetul lui.

De altfel, chiar așa titrase cotidianul local

„Emoticonul”, pe pagina întâi, sub semnătura lui Ricky Ventureanu, „Minune epică! Crăciun cu flori de magnolii”. Doar titlul figura, cu litere de-o șchiapă, în locul textului propriu-zis întinzându-se, din prima pagină pâna în a treia, cu urmarea, unul după altul, într-o succesiune delirantă, emoticoane ale uimirii și fascinației absolute, în ingenioase și convingătoare variante.

S-a întâmplat în anul în care Elena Ionescu tocmai sărbătorise a șaptesprezecea aniversare. Se apropia Crăciunul și, de câteva săptămâni bune, fata intrase într-o depresie înspăimântătoare. Dormea zile întregi sau nu ațipea deloc, nu mai mânca sau golea rapid întreaga oală cu ciorbă de perișoare a doamnei Sefora, nu mai vorbea cu nimeni sau pălăvrăgea de una singură prin curtea vilei, iar, dacă mai mergea pe la liceu, doar rar și pe tăcute, nu făcea decât să-i îngrijoreze și mai mult pe profesori, care, cu toții, o apreciau nespun pentru inteligență, sensibilitate și imaginație debordantă. Diriginta, profesoara de biologie, luase legătura cu părinții, cu domnul Ion Ionescu, cam rece și aparent neinteresat de discuție, dar și cu Sefora Ionescu, mult mai comunicativă și mai dispusă să colaboreze. Mai mult decât atât, mama a adus acasă și pe cel mai bun psihiatru din oraș, dar, în momentul în care acesta a pătruns dincolo de ușă, fata i-a aruncat în cap „Capitalul” lui Marx, precum și volumul V din „Istoria civilizației mondiale”. Au fost și alte încercări, dar, zadarnic, Elena devenea și mai închisă în sine, spre

disperarea celor apropiați, care vedeau foarte bine că veneau nu numai sărbătorile de iarnă, dar și bacalaureatul și intrarea în Universitate.

Într-una din acele zile mohorâte, Ion Ionescu și-a luat inima în dinți și a intrat tiptil în camera Elenei. A aruncat o privire fugară spre dezordinea din jur și a zis:

- Ce să fac pentru tine, fata mea?

Ea și-a ridicat încet privirile și a șoptit grațios:

- O minune, tată!

Brusc, Ion Ionescu a ieșit fără a mai rosti nici un cuvânt și s-a închis, el însuși, în cabinetul lui de la etaj, stând ore în șir nemișcat pe fotoliu, până când s-a ridicat vioi țâșnind spre fereastră, a privit prin geamurile largi Dunărea asaltată de zăpezi indecise și a exclamat:

- Evrika! Știu ce am de făcut!

În Ajunul Crăciunului, spre prânz, Elena Ionescu a simțit intrând prin fereastra deschisă spre aerisire o aromă divină. Cu toate simțurile resetate instantaneu, se îmbracă în grabă, ieși din vilă și porni plină de curiozitate luându-se, precum Tezeu altădată, după cel al Ariandei, după firul mirosului resimțit în toată ființa sa și răscolind-o cum niciodată până atunci nu mai fusese. Când ajunsese în Parcul din fața magazinului „Holda nouă”, pașii îi înghețară ținându-i trupul de fecioară într-o stranie poziție de absolută încântare. În fața ei, cele șapte magnolii surâdeau înflorite și pline de arome ca în aprilie.

Spectacolul era uluitor.

Ningea peste florile roz-vișinii, albul fulgilor săruta cu grație petalele fragile, iar vântul, ușor ca o mângâiere, răspânda în parc și dincolo de el o mireasmă divină.

Se opreau oamenii din mersul lor grăbit, priveau florile și se închinau, Așa ceva nu

s-a mai văzut niciodată!

- Minune! Strigă un bătrân cu baston, așezat pe o bancă și extaziat de ceea ce vedea.

Minune, pe dracu! Sări un tânăr cu gluga trasă pe cap. Cine-ar putea crede că au înflorit copacii acum, de Crăciun? Asta-i propagandă, înșelătorie pe față.

Enervat, bătrânelul sări sprinten spre primul arbust înflorit, rupse cu ușurință o rămurică și i-o înmână tânărului, zicându-i triumfător:

- Propagandă zici? Ia și miroase adevărul, prietene!

Băiatul o aruncă cât colo în zăpadă și plecă precipitat spre cafeneaua din colț.

Văzuse totul, era în apropiere, așa încât Elena luă ramura înflorită din zăpadă și o sărută.

- Mulțumesc, tată al meu! Spuse și privi mai departe spre magnolii.

Aerul se înmiresmase profund, oamenii ieșeau de prin case, baruri, birouri, de peste tot, afluiu spre parc, atrași de mireasmă. Vântul ușor care venea dinspre Răsărit o împrăștia în toate direcțiile, în oraș. Se simți și la Turnul de Televiziune, în cartierele mai îndepărtate și chiar în comunele din jur.

Ziarele din Riabla aveau să dea o mică știre în care se spunea că, în Ajun de Crăciun, în anumite zone ale orașului s-a simțit un miros extrem de plăcut, de nu se știe de unde a venit, fără a se oferi alte amănunte. Aflat în camera sa din Căminul Studentesc, Paris Mumuleanu Baldovin a simțit cu o imensă plăcere, dar și cu o tulburare inexplicabilă, acea mireasmă, pe care și-o va aminti mereu și pe care o va regăsi cândva, într-o situație importantă din viața lui.

Tiagla era sub magie. Niciodată aerul nu miroșise așa de frumos.

O undă mai consistentă din ultima magnolie dinspre Dunăre se strecură printre blocuri și ajunse în cabina căpitanului unui vapor ce trecea în amonte. Lovit de puterea aromelor și intuind că era vorba de ceva cu totul și cu totul neobișnuit, acesta închise cu febrilitate cămăruța plutitoare și se instală în cabina adjunctului care zăcea la infirmerie de vreo trei zile. Mai târziu, se va afla că, ajuns cu nava lui la Viena, căpitanul a deschis cabina și atunci mireasma sechestrată s-a răspândit în tot orașul, dar mai cu seamă în Palatul Schonbrunn, plutind grațios peste pașii de altădată al marilor împărați și, mai ales, parcă înadins căutându-i, peste cei ai Mariei Tereza, cea pe care, fiica celui care săvârșise minunea înflorii magnoliilor din Tiagla de Crăciun, Elena Ionescu, o luase, încă de la alegerea în funcția de primar, ca model de urmat

Încă în parc, în fața minunii propriului părinte, Elena nu mai simțea frigul, privea și nu se sătura de privit, adușmea și nu se sătura de adușmea, aproape nici nu percepu că întunericul terminase de ronțait toată lumina din parc și atunci, chiar atunci, florile din magnolii se aprinseră precum luminițele din pomul de Crăciun, luminând alb-vișiniu parcul și inundându-l cu o strălucire azurie, grea, densă, aproape tangibilă. De niciunde, apăruseră stoluri mari de păsări multicolore, care începură să înconjoare arbuștii înfloriți, învâluindu-i într-un colind de triluri încântătoare, nemaiauzite niciodată până atunci.

- Da, e Ajunul! Și iați colindătoarele!
Exclamă entuziasmată Elena.

Era multă lume în parc și pe strazile din jur, unii veneau și priveau muți sau exclamând, alții plecau spre case, înghețați dar fericiți de ceea ce văzuseră și auziseră, pătrunși până în cele mai ascunse celule de efluvii de liniște și de armonie.

La miezul nopții, magia dispăru.

Luminile se stinseră, păsările dispăruseră, iar pe ramurile magnoliilor reapăru, în locul florilor, dâre albe de zăpadă proaspătă.

Ajunsa acasă, Elena Ionescu se cufundă în cel mai odihnitor somn din viața sa. Dimineața se terzi veselă, sărută cu sete rămurica înflorită, pe care o pusese între paginile Bibliei și ieși, fredonând frânturi din muzica păsărilor sosite la magnolii.

În prag, o aștepta surâzând Ion Ionescu.

- Am un dar pentru tine, fata mea! Șopti și îi înmână Elenei o sticlută verzuie.

- Ce e asta? Întrebă.

O esență din mireasma de ieri, păstrează-o, îți va fi de folos!

Fata sări în brațele tatălui și îl sărută.

- Mulțumesc, vrăjitorule! spuse ea topăind spre școală.

Mulțumescul românesc este de-a dreptul special, dat fiind dublul său sens originar: ivit dintr-o urare. Provine din urarea (La) mulți ani, care a devenit mai întâi mulțan – încă utilizată prin Ardeal (cf. CDDE, nr. 58). Din acest mulțan (sau, mai exact, din mulțani!), a derivat (a) mulțani, care a evoluat la (a) mulțami. Această transformare, din mulțani în mulțumi, s-a realizat treptat, pe măsură ce s-a pierdut legătura etimologică cu urarea mulți ani!. De asemenea, de la a mulțami, existent și astăzi regional, s-a ajuns la forma literară a mulțumi, prin asimilare vocalică totală (u inițial, mai puternic, a asimilat vocala ă din a doua silabă) – accident fonetic frecvent în limba română. Verbul marca, inițial, mai mult decât un simplu act de recunoștință; prin intermediul lui, urai mulți ani cuiva care îți oferea ceva ori îți făcea un bine. Totodată, stă drept dovadă că greșeala, fie ea manifestată printr-o formă hipercorectă, se afla (și încă se află!) la baza multor evoluții, inclusiv în privința limbajului.

De atunci n-am mai scris

Mihăilă Gabriel - Nicolae s-a născut la data de 9 noiembrie 1986 în Galați.

Volume publicate:

„În mine e alb, negru și TU la mijloc” – editura Charmides, Martie 2014.

„În mine e alb, negru și TU la mijloc” a fost publicat la editura Charmides din Bistrița, România, în anul 2014 și a fost lansat la Universitatea Danubius din municipiul Galați, cât și la Casa de Cultura Tecuci, în anul 2014.

Manuscrisul care a stat la baza acestui volum a obținut:

-premiul Editurii Charmides (Bistrița, România) și al revistelor „Hyperion” și „Conta” în cadrul Concursului Național de Poezie și Interpretare Critică a Operei Eminesciene „Porni Luceafărul...”, ediția a XXXII-a, 2013.

Volumul „În mine e alb, negru și TU la mijloc” a obținut:

- premiul OPERA PRIMA în cadrul Festivalului Internațional de Literatură „Tudor Arghezi”, Ediția a XXXIV –a, Editura Charmides, Bistrița, 2014; (Consiliul Județean Gorj–România – Centrul Județean pentru conservarea și promovarea culturii tradiționale Gorj);

- premiul III în cadrul secțiunii de volume publicate la Festivalul Național de Literatură și Folclor „Armonii de primăvară”, Vișeu de Sus, ediția a XXXVI-a.

„The limbs they took” – editura Minela, Octombrie 2017.

„The limbs they took” a fost publicat la editura Minela din București, România, în anul 2017. Volumul a fost lansat la București, la Tonka Soul Café, în octombrie 2017, având ca obiectiv strângerea de fonduri în scop caritabil. De asemenea, volumul a fost lansat și la Muzeul Național al Literaturii Române, în cadrul FESTIVALULUI INTERNAȚIONAL DE POEZIE BUCUREȘTI, ediția a IX-a, 14 – 20 mai 2018.

Volumul „The limbs they took” a obținut:

-premiul I la secțiunea volume publicate în cadrul Festivalului Internațional de Poezie „Brucla”, 2018, Aiud;

- premiul III la secțiunea de volume publicate în cadrul Festivalului Național de Literatura si Folclor „Armonii de primăvară”, editia a XL-a, Vișeu de Sus, 2018.

de atunci n-am mai scris

am stins cu degetul
lumânarea de pe tort
nu-mi mai e frică de foc nici de întuneric
prieteni imaginari îmi vorbeau pentru
ultima dată umăr la umăr făceau un baraj al
izolării
inima e un lac de acumulare în care au vrut
să se sinucidă inconștienții care credeau că
știu ce înseamnă definitivul
dependența de alții e o casă de copii
construită înainte de '89 unde te simțeai în
siguranță
și care s-a dărâmat la
primul cutremur

noaptea asta duhnește a poezie
ca o alcoolică fuge dezbrăcată pe coridor
la psihiatrie au confiscat pixuri telefoane
coperți prea ascuțite
avea sânii copti de atâtea mâini întinse care
au crezut că aia este dragostea
gingii umflate cărți roase până la cotor au
flămânzit
și-au retezat mâinile cu care s-a scris

dar așa e supraviețuirea
luciditatea ultimelor cuvinte se lipește de
piele ca o umezeală de pădure tropicală
nu te lasă să respiri pereții stomacului sunt
lipiți unii de alții
o bibliotecă goală în care rafturile s-au
îmbrățișat
de singurătate

o doamnă îmbrăcată în negru flutură coasa

halatul e un leu

*halatul e doar
un leu*

carnivor

era o floare rară carnivoră

la plecare i-am spus că iubirea e doar o
piatră în bocanc

durerea
damigeană plină
s-a spart în mii și mii de bucăți
apoi s-a însămânțat
prin corp

era o floare rară carnivoră

în degete
a mers pe vârfuli cât să n-o vadă nimeni
în călcâie
s-a făcut rotundă disc de polizor diamantat
în tibii
s-a înălțat picior robust de pod care unește
continente
în rotule
s-a frecat până au ieșit scânteii de drum
în fese
injecție care salvează vieți
în sira spinării
s-a lungit tunel sub Marea Moartă
în ficat
apă de izvor numai bună de băut
în gât
ancoră cuvânt
în ochi
lampion

după o vreme toate au alunecat spre inimă

ea era o floare rară carnivoră și-a știut

că durerea e un câmp plin de baionete
unde îți iei rămas bun

Fata din Trivale

fragment

Motto:

*Înlăuntrul meu numai dorul nu poate fi stăvilat de
nici o putere din univers*

În dimineața asta, m-am trezit cu o durere cumplită de cap, după un coșmar de care nu mai scap de la o vreme. Mereu aceeași imagine. Singură pe muchia unui deal. Dealul îmi era cunoscut. De acolo se vedea Trivale despre care măicuța mi-a povestit de mai multe ori. Acolo îmi este sufletul, pentru că este locul de baștină al bunicilor mei. (...)Acum e ca un paradis pierdut pentru mama mea pe care destinul a adus-o aici la, la Gurile Dunării. Eram atât de mică, încât nu înțelegeam de unde vine apa aceea atât de multă. Tăicuțul mă plimba pe faleză, privind și el, la rândul lui, spre Dunăre. În mintea mea de copil, apa aceea mare, care curgea într-un singur sens, părea o gură de uriaș. Tăicuțul văzându-mă că nu mă desprind de mal, mi-a spus ceva care în imaginația mea prindea un contur fabulos:

— Nedeia, apa asta se înfurie ca un talaz. (...)Am dat să mă ridic, dar în spatele meu câțiva bărbați întindeau o frânghie, amenințându-mă..”*Ai grijă, Nedeia, dacă nu ții cont de regulile vieții, ajungi o pradă în mâinile noastre. Oamenii nu sunt așa cum îi vezi tu. Privește încă o dată în prăpastie! Te vor lăsa să îți vii de hac singură! Vei fi propriul tău dușman, pentru că ești făcută să te risipești pentru alții. La tine nu te vei gândi niciodată!*”

M-am smuls cu greu din somnul acesta zbuciumat. Am luat un calmant, dar nu-mi ieșea din cap coșmarul. Băiatul meu are de dat un examen greu. Știam că se confruntă cu o serie de probleme. Toate trăirile mele le-am pus pe seama necazurilor de care Dan nu mai scapă. Am sunat-o pe Irina să bem o cafea împreună.

Draga mea surioară! Am fost una pentru alta toată viața. Când era mică voia să se facă actriță. Se tot fățâia în fața oglinzii și se visa pe scenă. Tata îi spunea că are gărgăuni în cap și că o să-i iasă. Și i-au ieșit! Eu aveam pe atunci alți gărgăuni: *doctoliță mă fac!* spuneam, ținând la rându-mi. Mi-am urmat visul și n-am regretat niciodată.

Simt nevoia să-mi pun gândurile în ordine. Am trecut prin atâtea, dar se pare că o iau de la capăt cu aceleași poveri pe care le-am dus în spate o viață.(...) *ce poate fi mai greu de dus, Nedeia, decât păcatul?* Oare toată viața mea a însemnat ispășirea unui păcat? Al cui? Al meu, al strămoșilor mei? Sau poate ursitoarele n-au putut să-mi dăruiască chiar totul la naștere!

De când am început să pricep că noi, oamenii, avem un suflet, mă gândeam că voi studia asta la facultate, o să iau sufletul în palmă și-o să-l privesc, să aflu unde stau ascunse iubirea, ura, egoismul, bucuria, tristețea, binele și răul. N-am aflat niciodată. (...). Nu ne îngăduie nimenei pe pământ să facem chiar ce vrem. Răul însă sapă în orice clipă ca un dușman, năruie vise, vieți, curmă bucurii, iubiri, oameni dragi sau nu, totul se află în mâna întâmplării de a fi.

Dar de lucrul ăsta mi-am dat seama când în viața mea a început să apună soarele, când secundele m-au închis într-o clepsidră, cineva le număra și le azvârlea sfidător în afara eului meu. Nici nu știam cât de lungă sau de scurtă va fi viața mea. De ce să nu cred că e posibil ca noi să trăim mai multe vieți? Greșim într-o viață? Dumnezeu ne trimite pe pământ să

ne înălțăm sau să coborâm în infern(...).

— Ei, Nedeia, aici este problema! Cred că această rigiditate, ca să nu-i spun constrângere, a făcut din noi niște fete vulnerabile și mult prea sensibile și emotive. Tu ai trăit emoțional și nu rațional. Asta nu e rău până la un moment dat, dar cred că te-ai sacrificat, în loc să te iubești pe tine. Și de aici vin toate suferințele tale.

— Și tu ești la fel de dură cu mine, Irina? Eu am iubit cu toată ființa mea! Eu mi-am asumat tot ce-am făcut, pentru că m-am implicat și n-am renunțat ușor. Eram în stare să merg până la capăt, chiar dacă vedeam cum îmi fac rău singură.

— Nu ți-ai făcut rău, surioară. Nu vom afla niciodată dacă am fost sau vom fi jucării ale unei forțe din afara noastră care se numește hazard. (...)Nu te judeca prea aspru, draga mea!

Am tăcut. O priveam cu recunoștință. Conversația noastră m-a făcut să privesc lucrurile cu limpezime. (...)Irina a primit un telefon, s-a scuzat că este așteptată acasă.

— Nedeia, îmi pare rău, dar sunt nevoită să plec. Mă așteaptă soțul. Te sărut. Ne auzim la telefon. Ai grijă de tine!

Am condus-o până jos la scară pentru că voiam să-l văd pe Lali și să-l salut.

Lali se apropie de mine, îmi ridică bărbia ca unui copil și-mi spuse blând.

— Când vin data viitoare, vreau să găsesec o altă Nedeie, puternică și eliberată de trecut! Scoate-ți bazaconiile din cap. A trecut vremea când credeai că tot ce zboară se mănâncă! (...)Eram acum pacienta vieții mele zbuciumate..Ce-ar fi dacă m-aș elibera de trecut, gândindu-mă la el ca și cum n-ar mai fi al meu. Să mă văd pe mine însămi la douăzeci de ani, la patruzeci și poate și-n prezent. Să descopăr o Nedeie adolescentă, una îndrăgostită, cu păcate omenești și una

matură și responsabilă: *suntem ceea ce gândim.*

Am luat perna în brațe și-am închis ochii...Îmi trecu un gând ca o umbră, gândul măicuței: *Nedeia, fata mea dragă, ține minte, eu sunt munteancă. Tu nu poți fi decât fata din Trivale.*

Trivale a rămas locul sacru pentru ea. Acolo a început iubirea ei, acolo îmi am și eu rădăcinile. Poate de aceea îmi revine în vis acest deal al tinereții măicuței mele, Trivale, dealul în care mă regăsesc de câte ori ajung acolo. Cine știe, poate măicuța vrea asta. Sunt sânge din sângele ei, altă explicație nu găsesc. Dorul de acest loc mă cuprinde mereu. În fiecare vară ajung acolo și îmbrățișez stejarii, frasinii și ulmii. Acolo simt aromele pădurii pe care le aduc în orașul de lângă Dunăre, Talassa, tărâmul sufletului meu.. Purtând toate acestea în adâncul meu de fântână, îmi place să cred despre mine că sunt femeia munților, a înălțimilor. Neamul nostru era puternic precum stânca. Nu mă voi lăsa niciodată doborâtă. Am luat perna în brațe și-am închis ochii: în fața mea șerpuia un drum prăfuit care se pierdea nu știu unde. O fetișcană de optsprezece ani.

Cât de plăpândă! Eram subțire ca un vrej. Cu un mijlocel susținut de o fustiță de culoare roșie cu bulinuțe albe. Purta o bluziță cu valonașe, lucrată chiar de bunica mea. Păream înzorzonată ca o floare cu petalele înfoiate, acoperindu-mi brațele subțiri. Numai părul negru, ușor ondulat se răsfața pe umeri, reliefând o față expresivă de fetiță îmbufnată. întreb. *Ești chiar tu, Nedeia!* Îmi auzii vocea interioară.

Și iarăși în mintea mea, auzii vocea măicuței:

— *Vei trăi cu emoție. Toată viața ta va fi un continuu zbucium. Vei pune mai presus de orice emoția. Am deschis ochii! Oare am poruncit eu gândului să-mi aducă în fața ochilor însăși imaginea a ceea ce*

am fost atunci, chipul mamei, spunându-mi toată viața aceleași cuvinte. Refuzam spusele mamei. Ceea ce conta erau doar dorințele și visele mele. Îmi repetam mereu în gând: *mă voi ridica cât mai sus, voi atinge cu aripa mea înfinitul din mine, voi călători printre cărțile care vor face din mine cel mai competent medic!* Vorbe! Vorbe goale! Nu era de ajuns să mă cațăr pe o scară firavă care s-a frânt de prea multe ori, trântindu-mă la pământ. Mă încăpățânam și o luam de la capăt cu aceeași îndârjire. Pe vremea aceea, munceam foarte mult, pâna la ziuă, ca să intru la facultate. Tatăl meu era categoric în privința asta:

— Nedeia, vei face medicina, așa cum ți-ai dorit de mică. Vreau să te știi medic. Tu ești sufletul meu. Dacă n-a fost să fii băiat, tu îmi vei împlini această dorință, aceea de a fi unul dintre cei mai competenți medici.

— Dar, tată, asta este și visul meu, știi doar.

— Știu, Nedeia. Când aveai doar cinci anișori, țopăiai prin casă și spuneai că vrei să te faci *doctoliță!*

Dorința aceasta a venit din mine. Nu mi-a impus-o nimeni. Tatăl meu își dorea asta, dar se bucura când vedea că gândul lui devenise visul meu. Eram atât de convinsă că voi fi medic, încât îi uimeam pe dragii mei părinți.

Sora mea se fâțâia în fața oglinzii, se gătea, apărea în fața tatei și-i spunea că ea vrea să fie actriță. Era la liceu și tot la visul ei de actriță se gândea. Tata sărea în sus:

— Ce, actriță! Termină cu prostiile, Irina! Eu nu vreau să am o artistă în casă. Pe mine nu mă încălzesc aplauzele. Astea sunt mofturi! Vei face o facultate mai serioasă. Dacă nu mă ascuți și faci de capul tău, o iei pe maică-ta de braț și plecați amândouă să vă faceți *actrițe!* Sunteți amândouă frumoase, ce mai! Dar vă zic eu: peste cuvântul meu n-aveți voie să treceți! Frumusețea nu ține

de foame. Ce-i aia, *actriță?* Neam de neamul meu n-a urcat vreodată pe vreo scenă, noi am muncit din tată-n fiu, am fost legați de viață, n-am umblat cu capul în nori! Auzi? Fiica mea să se maimuțarească pe scenă în fața publicului? Nici vorbă! Gata, am zis! Nedeia face medicina, iar tu Irina, să mânânci cartea și să te văd și pe tine studentă! Îți alegi altceva. Sunt convins că vei face ceea ce-ți place. Actoria e un joc de fetiță. O să-ți treacă pentru că ești fata mea. Vei crește și-o să-ți iasă din cap prostioarele tale, frumoasa lui tata!

Toate cuvintele tatălui meu îmi răsunau în urechi zi de zi. Refuzam să mai discut cu cineva despre gândurile mele. Îl iubeam atât de mult pe tăicuțu' încât voiam să-i fac această bucurie de a reuși la medicină! Cred că toate aceste gânduri au pus presiune prea mare pe mine, atât de mare că toată admiterea mea a devenit un eșec lamentabil. Și asta nu pentru că n-aveam știință de carte, ci pentru că n-am mai ajuns să susțin proba de anatomie. Învățasem toată noaptea până dimineața și n-am rezistat. Am leșinat în sala de examen, încât m-au scos din sală și-am ratat proba. Eu care fusesem mereu prima, străluceam printre colegii din clasă, iar acum tot eu, ambițioasa Nedeia, rămăsesem pe dinafară. Nici nu mai ieșeam din casă. Tata nu mi-a spus nimic, dar nu era zi să nu îl aud oftând:

— Acum, Nedeia tată, la muncă! Îți găsește tata un serviciu, așa ca să poți avea la anul adeverință că ai fost în câmpul muncii și te pui cu burta pe carte!

N-am ieșit din vorba lui. Încerc să-mi explic starea mea de atunci. De ce am eșuat? Poate că voiam să nu-l supăr pe tata. Poate că n-am ținut cont de efortul intelectual mult prea mare, care depășea rezistența mea fizică. Eram slăbuță, o mână de om, firavă și emotivă, dar cu o voință extraordinară și cu o putere de asimilare uimitoare. Ar fi trebuit ca măicuța, care era atunci cu mine, să-mi fi smuls cartea din mână și să-mi spună categoric: “Gata! la culcare, fata mea!

Mâine avem examen!” Oare aş fi ascultat-o? Aşa a fost să fie! Îmi amintesc ce greu am suportat eşecul.

Se apropia Revelionul. Totul se organiza la Marian acasă. El era iubirea mea adolescentină, era copilăria şi nevinovata stare de înfiorare a fetei de optsprezece ani. Marian nu putea petrece ultima zi din an fără mine. Cred c-am fost unul pentru altul, primul vis de iubire, de inocenţă şi candoare. M-a invitat şi pe mine.

Am refuzat iniţial. Mă simţeam stânjenită printre colegii mei, toţi studenţi. Pur şi simplu n-aveam chef să dau ochii cu ei. Cum adică? Eu, premianta şi fosta secretară U.T.C, eu, vestita Nedeia, să mă prezint ca o absolventă oarecare de liceu? Nu, nu voiam. Însă Liliana, prietena mea de liceu, atât a insistat, încât am acceptat. Bineînţeles că şi măicuţa, chiar şi tata, cât era el de dur, mi-a spus:

— Te duci! Nu încapă îndoială! Şi să te porţi ca o prinţesă, pentru că tu eşti fata mea dragă! Te duci! La anul îi ajungi din urmă!

Să vezi ce pregătiri pe capul nostru! Măicuţa mi-a luat ceva foarte frumos de la Fondul plastic. Nu oricine îşi permitea asta. Câştigasem o maşină la extragerea din mai, până să termin liceul, în 1978. C.E.C-ul meu pentru autoturism avea numărul 13 şi am început să cred că este numărul meu norocos. Tata n-a vrut să accepte maşina. L-am auzit discutând cu mama în bucătărie:

— Nevastă, ce ne trebuie nouă maşină? Să avem acolo un ban pentru fete, să le dăm la facultate. Pe primul plan sunt fetele mele şi nu maşina!

Înainte de a ieşi pe uşă, m-am fâţâit în faţa oglinzii şi-mi admiram ţinuta: „Ei, n-arăt rău! Chiar aş putea spune că-mi place de mine!”

— Uite, tu, Nicule, cât e de frumoasă

fata noastră! îi şoptea mama.

— Seamănă cu mine! Asta nu înseamnă că nu eşti şi tu frumoasă, Cocoşel, dar eşti prima după mine!

Măicuţa râdea şi nu mai putea de dragul meu! M-am îmbrăcat cu rochia, aşa de probă. Nu-şi lua ochii de la mine.

— Nedeia, eşti superbă! O să-i uimeşti pe toţi.

O să-i uimesc, mă gândeam eu în sinea mea. Problema era că nu voi avea cu cine să dansez. O să dansez cu Marian(...). Adevărul este că Marian era atât de blând cu mine, încât parcă mă moleşea. Poate ar fi trebuit să fie mai dur. Ca un bărbat de la munte, cum îmi plăcea să cred că este tăicuţu! Mai dominator! Tot ca tata! Să aibă porniri bruşte, masculine, care să mă uimească. Marian primise o educaţie aleasă, n-ar fi făcut nici un gest prin care ar fi adus vreo ofensă unei fete, cu atât mai puţin mie. Era îndrăgostit de mine. (...)Or Marian venea în sufletul meu ca o boare, ca o mireasmă de seară, îmi oferea sufletul de-a gata, fără să lupt, să-l văd ca un leu, căutându-şi prada. N-am preţuit asta la momentul acela. Destinul meu era să mă sfarm în mii de cioburi, să calc pe pietre colţuroase, să mă zdrobesc de stânci, să îndur vânturile de iarnă. Nu cred că este adevărat ce spune lumea despre cei care s-ar potrivi pentru că sunt amândoi buni, amândoi blânzi. Pe mine nu mă tenta asta. Sufletul meu avea nevoie de altceva. Căutam bărbatul care să mă răvăşească, să mă tulbure, să-mi răscolescă sufletul, să mă scoată din minţi. Marian n-avea nimic din toate astea. Moliciunea lui, bunul simţ şi politeţea lui mă făceau să-l privesc ca un cavaler blând, cu bunele maniere la zi, nu era deci pentru mine. Sufletul meu avea nevoie de contraste, de prăbuşirea munţilor, de învolburarea apelor. Din când în când mă gândeam la Dorin. trofeul lui, victima îndrăgostită de călău.

Poezia?

Sărbătoarea de duminică

Născută la 1 martie 1953, Craiova, județul Dolj;
Debut: 1970 – debut la revista Bilete de ucenici;
1971 – redactor- șef la revista Bilete de ucenici;
A publicat în: Porto-Franco, Școala Gălățeană,
Dunărea de Jos, Plumb, Ateneu;

Prezentă în antologii: Antologie de poezie- 55
de poeți contemporani (2010), Antologie de
poezii- ARTĂ SFĂȘIATĂ (2011), MERIDIANE
LIRICE- 124 de poeți contemporani (2012)

Traduceri din limba franceză: Portretul Papei
Ioan Paul al II-lea a lui Andre Frossard

Volume publicate: Simfonie crepusculară
(2001), Castelul îngerilor (2004), Viața la
imperfect (2010), Cristale cu aromă de pelin
(2012), Drumul destinului, Tecuci – mon
amour, Dor rotund, Nebănuitele reverberații,
La umbra cuvintelor.

1. Pornind de la zicala „a nu-și mai încăpea în piele”, credeți că poezia are funcțiile ei proprii în organismul uman, să zicem ca un al patrulea strat al pielii după hipoderm, sau zace liberă în jurul nostru, unde poate fi zărită pe lucrurile din preajmă?
2. Poezie reazem sau poezie evadare? Ce nuanță a poeziei v-ajută să vă țineți firea?
3. Metafora polivalentă: cea care te îmbrânțește violent în realitate și cea care te orientează în afara ei. Este metafora un mijloc de apărare? Există poezia capabilă să-ți zdruncine echilibrul interior?
4. Sunt poeți care scriu cu seva copacilor, și poeți care scriu cu ce rămâne din propriul trup. Cu ce e scrisă poezia dumneavoastră?
5. Sunt multe voci care condamnă poezia zilelor noastre. Niște nonsensuri adunate pe o bucată de hârtie, spun ei. Se poate disocia poezia de felul în care vorbim sau scriem în afara ei?
6. Dacă toți poeții ar vorbi așa cum ar scrie, credeți că noțiunea de „comunicare” mai poate fi plasată într-o generalitate? Poate fi categorisită, redusă la simple concepte? Ar mai fi aceștia înțeleși de vocile care condamnă?
7. Poate fi asociat scrisul cu setea?

Poezia este muzica sufletelor, o simfonie, iar poetul este dirijorul. Dacă vrei să asculți o poezie, închide ochii și vei asculta o harpă care îți aduce universul la picioare; starea ta de spirit înflorește, valurile de smarald se logodesc cu albastrul marin, iar la căderea nopții, stele perlate plutesc pe cerul luminat de împărăteasa lumii - Luna, cu abajurul aurit al speranței. În preajma castelului poeziei, miroase a rugăciune, a viață, a lume cu chip îngeresc, a luminii binecuvântate. Poezia, un sanctuar în care s-a închis tot ce este mai sfânt, când crucile înmuguresc în altar, de prea multă noblețe și altarul a înflorit. Stare de poezie, stare de nor, de dimineață, de amurg, de măceș, de piatră, stare de cal, stare de frunză, stare de măslin, de libertate, stare de DOR PIRAMIDAL, stare de infinit! Pe muzica lui Vivaldi suspină tăcerea, cu degetele injectate în cuvinte de humă, curg rănile ce au îmbătrânit în palma de neliniști Poezia? Sărbătoarea de duminică a sufletului meu, fii duminică mea, poezie! Poezia nu e știință, are o funcție cognitivă, are rol educativ, sensibilizează suflete; sensibilitatea autorului este definitorie. Dacă e poezie socială, prin ea putem afla adevărul, ea redă realitatea în care se află societatea Poezia anticipează viitorul, declanșează anumite emoții, stări, sensibilități; ea înobilează, este vulcanul care ne duce spre euforie, visare, trăiri.

Metafora - un mijloc

estetic. Vocea poezilor se intersectează cu vocea copacilor, plimbă-te printre copaci, lasă-te transformat într-un arbore! Eu visez că alerg prin pădure și-mi găsesc sufletul! Printre copaci simt că am venit acasă; când te vei plimba printre copaci te vei trezi mai înalt decât ei! Scrisul poate fi asociat cu setea de cuvinte, de lumină și de frumos.

Enciclopedia Galaților

Între neputința de a se naște și ispita de a exista II

Scripta ferunt annos. (Scrisul înfruntă timpul)

Ovidiu

Indubitabil, la nivelul comunităților sau cel național, curgerea ireversibilă a timpului trebuie convertită în repere ale duratei, care să marcheze devenirea noastră ca neam și ca țară. În aceste circumstanțe conștientizăm, de ce grecii antici aveau două noțiuni și doi zei pentru a desemna timpul. Primul era Chronos, personificarea timpului care trece secvențial, imperturbabil, care curge liniar, uniform, conform expresiei lui Newton, aequabiliter fluit. Al doilea mod de reprezentare a timpului în Elada era Kairos - timpul care presupune acțiune, conversie, transformare. Kairos. Deci, Chronos este timpul obiectiv, al cronometrului iar Kairos este timpul subiectiv, al omului. Întrucât Chronos măsoară cantitatea timpului, Kairos desemnează momentul ideal, propice realizării unei acțiuni, moment a cărui ratare conduce la eșec. Așadar, înscriindu-ne pe axa lui Chronos (timpul abstract, universal, absolut și obiectiv), se impune să profităm de Kairos (timpul concret, interpretabil, situațional, al faptelor săvârșite) și să realizăm, aici și acum, Enciclopedia Galaților.

Printr-o astfel de atitudine față de timp vom reuși și noi, cei din provincie, să dobândim mentalități de cetățeni europeni iar centrul României devine recognoscibil în oricare dintre provinciile sale, reunite în briliantul pe care-l reprezintă statul național. Trebuie să aducem Europa acasă, atât prin restructurare și modernizare socio-economică, cât și prin regenerare culturală și reabilitarea spiritualității. Numai așa vom reuși, precum Zeus în mitologia greacă, să seducem pe Europa, fiica lui Agenor, renunțând să alergăm după o himeră, care,

extrasă din cadrele sale spațio-temporale, devine un mit. În tropismul nostru european trebuie cumpătare, pentru că, așa cum specifica Noica, magul de la Păltiniș, noi marginalii, stăm prost cu timpul cel îngust, timp linear și al prezentului. De aici, Vasile Băncilă deduce ca temporalitate provizoriu, precizând că acesta este categorie universală în România.

Asumând viziunea asupra timpului a colegilor săi de generație, Petre Țuțea rostește ferm, noi românii trăim în posibil și nu în real. Același Țuțea, susținea că, la noi, la români, aflatul în treabă este metodă de lucru iar amânatul până la Paștele cailor principiu acțional. Bineînțeles, putem conchide că afirmația poate fi recognoscibilă și pentru noi, gălățenii (cu toate că mercantilismul, pragmatismul și spiritul antreprenorial, specifice orașelor porturi, presupun o altă atitudine față de timp!). Ne-ar putea scoate din impas Mircea Eliade, care în 1937, de Paște, în articolul „Naționalismul scria: După cum cea mai mare glorie a unui om, și începutul mântuirii sale este găsirea unui sens rodnic al propriei sale existențe, tot așa cea mai mare grijă a unui neam este găsirea unui sens propriu al existenței sale istorice, deci de valorificare proprie a vieții. Orice altceva este numai economie, politică sau biologie; istorie care se consumă, iar nu istorie care se face. De aceea, poate că demitizarea cu orice preț și lamentațiile ar trebui abandonate, aspirând să depășim postura de simpli consumatori de istorie și asumându-ne, responsabil, creația, generând un patrimoniu, pe care să-l lăsăm succesorilor.

Din păcate, registrul reacțiilor și al

răspunsurilor la Apelul nostru, a înregistrat o varietate a abordărilor, evidențiindu-se cinci tipuri de discurs, încadrabile într-o pentadă a abordărilor:

Mai întâi, se evidențiază un discurs triumfalist, mândru, uneori insuficient susținut de fapte, cu asumții de genul: Noi am publicat lucrări mai valoroase despre Galați, am reputat succese editoriale notabile, am realizat premiere și am lansat paradigme și prototipuri culturale etc., etc. Noi avem tradițiile noastre literare, filoanele noastre de creație, valorile perene pe care le-am promovat. Noi suntem Enciclopedia, la ce ne mai trebuie alta? Dacă Enciclopedia este necesară să o facă cine a lansat Apelul, de ce ne solicită colaborarea? Evident, nutrim respectul cuvenit pentru opera antecesorilor dar ACUM este necesară o acțiune convergentă și coerentă pentru împlinirea unui vis.

Această retorică triumfalistă este asociată cu un al doilea tip de discurs: al decepției, dominat de tonalități și o imagistică resentimentare, cum ar fi: vecinii noștri de județ, brăilenii, vasluienii, vrâncenii, tulcenii au fost iarăși primii, noi am rămas tot în pluton, suntem mereu surclasați, așteptăm doar impulsuri de la Centru, primim mesaje provocatoare de la concurență, care ne compătimentează sau ne consiliază cu vădită superioritate.

Din retorica decepției, decurge în mod logic al treilea tip de discurs: cel al resemnării (foarte vechi în literatura noastră și, în genere, în imaginarul nostru colectiv!): ce să facem?!, așa suntem noi, gălățenii, logodiți etern cu eșecul și înfrățiți cu neîmplinirea, situați sub zodia nenorocului, care este incipit și finis pentru biblia existenței noastre, n-avem încotro: așa a fost să fie, așa vrea Dumnezeu, nu-i nimic de făcut, suntem condamnați să fugim mereu în urma istoriei și să n-o prindem decât atunci când alții s-au plictisit de ea și își inventează alta. Ajungem totdeauna prea târziu, într-o

istorie deja consumată... Nu ne rămâne decât să pregătim nunta noastră cosmică, întocmai baciului mioritic și să valorificăm metafizic nenorocul.

Tot din catabasicul sentiment al resemnării decurge și discursul apocaliptic, acela care promovează o puternică percepție negativă asupra lumii de ieri și de azi (trebuie totuși recunoscut că pandemiile și războiul din Ucraina, crizele induse de resetare și de globalizare sunt amenințări reale, care generează spaime și angoase!). În traducere gălățeană această viziune înseamnă: suntem terminați, comunitatea locală este în disoluție (mai ales că se migrează en-gros!), gena noastră danubiano-pontică a cedat, am ajuns o comunitate în derivă, suntem în subsolul ierarhiei județelor/municipiilor, ne-au luat-o alții înainte, nimic nu mai e de făcut!

În fine, al cincilea tip de discurs este discursul culpabilizării, cu accente vituperante și trimeri pamfletare, conform căruia de eșecul nostru este totdeauna vinovat Celălalt: Ați văzut? N-am reușit să progresăm pentru că oligarhii, criptocomuniștii, cei care au guvernat până acum n-au făcut nimic! Am putea continua enumerarea tipologiei reacțiilor prin completarea tabloului retoric cu alte elemente dar ne oprim aici cu enumerarea pentru că sporul în cunoaștere ar trebui investigat și din perspectiva filosofiei științei, nu doar din perspectiva rezultatelor concrete reținute de istoria factuală.

Deși are o slabă reprezentare, enciclopedismul românesc a înregistrat și câteva realizări remarcabile, începând cu Enciclopedia României (trei volume, Sibiu, 1898-1904) datorată lui Cornel Diaconovici Loga și Marele Dicționar Geografic al României (cinci volume, București, 1898-1902), alcătuit și prelucrat de George Ioan Lahovari, C. I. Brătianu și Grigore G. Tocilescu, cărora în deceniile următoare li s-au adăugat: Minerva. Enciclopedie Română (1929); Dicționar Enciclopedic Ilustrat „Cartea Românească” al lui

Ion-Aurel Candrea și Gh. Adamescu (1926-1931); ; Dicționar Enciclopedic Român (patru volume, 1962-1966) coordonat de Athanasie Joja și D. Macrea; Mic Dicționar Enciclopedic (diverse ediții, 1972-1986); și cel mai complet Dicționar Enciclopedic (șapte volume, 1993-2009) coordonat de minunatul editor Marcel D. Popa, după care s-a întocmit un nou Mic Dicționar Enciclopedic (diverse ediții, 2005-2008).). Din bilanțul expus lipsește, după cum netăgăduit unii cititori au constatat deja, excelenta Enciclopedie a României (patru volume, 1938-1943), Enciclopedia Gusti, care, din păcate, a rămas incompletă, prin nepublicarea celor două volume privind cultura.

Așa cum am prezentat deja anterior, unele județe (Bacău, Mehedinți, Argeș și Muscel), municipii (Tîrgoviște, Beiuș, Năsăud etc), provincii istorice (Bucovina, Banat), chiar unele comune (Costești, de exemplu) au propriile enciclopedii. În studiul de față vom prezenta Marea carte a Ploieștilor, vol. I [Istoria], vol. II. Economia, vol. III. Viața spirituală, Ploiești, Editura Ploiești-Mileniul III, 2011, 2016, 2019, XVIII + 1040, XVI + 925, XVI + 1094 pagini. Această bijuterie editorială a fost realizată sub auspiciile Societății culturale „Ploiești-Mileniul III” care și-a asumat, între altele, studierea trecutului orașului capitală a Prahovei, susținerea cercetărilor și publicarea rezultatelor, având ca obiectiv redactarea și editarea unei monografii a municipiului Ploiești. Proiectul a plecat de la monografia lui Mihail Sevastos (1937) și de alte zeci și zeci de volume de documente, monografii și studii despre anumite aspecte ale trecutului prahovean, cercetarea multi și interdisciplinară a trecutului orașului, folosirea rezultatelor obținute de arheologi, consultarea tuturor documentelor editate și inedite care privesc trecutul orașului Ploiești și al Prahovei în general. Lucrarea monografică realizată între anii 2011–2019 are trei volume, cu un total de 3 059 de pagini, cu numeroase facsimile după documente, cu

hărți, planuri, grafice, tabele și indici. Marea carte a Ploieștilor s-a dorit a fi o monografie totală, exhaustivă, cuprinzând toate aspectele vieții oamenilor din oraș și din zona înconjurătoare, încă din preistorie, deci cu mult înainte de apariția așezării urbane. Așa cum precizează Constantin Trestioreanu, președintele Societății „Ploiești-Mileniul III”, proiectul monografiei a fost prefațat din 2001, de 48 de volume cu studii preliminare publicate, care însumează peste 15 000 de pagini. Binenteles, . Enciclopedia orașului Ploiești, intitulată așa de generos Marea Carte a Ploieștilor, este fără îndoială, și nu numai la propriu, o mare carte.

Modelul ploieștean ar putea fi preluat și de gălățeni, mai ales că Galațiul, ca județ și ca municipiu reședință, ar avea nevoie de câteva enciclopedii: a Dunării, a Tecuciului, a Județului Galați, o Bibliografie a Galațiului etc. Precizăm că documentarea pentru realizarea Enciclopediei Galaților poate fi și o oportunitate pentru stocarea de material în vederea întocmirii unor antologii tematice (Galații în opera scriitorilor români, Galații -în viziunea străinilor, Călători străini despre Galați, Galații în viziunea artiștilor plastici etc).

Sperăm că apariția doritei și necesarei Enciclopedii a Galaților ar putea fi o dezmințire a mitului sisific și a spiritului adamic, într- un moment fast, de maturitate al comunității locale. O asemenea reușită ar fi și o manifestare a gratitudinii pentru opera antecesorilor, o validare a potențialului actual al spiritualității gălățene pentru realizarea unei opere perene și un dar făcut generațiilor viitoare, ca testimoniu și ca măsură a valorii toposului și al genius loci gălățean.

Enciclopedia ar trebui nu numai să abordeze unele teme definitorii ale civilizației locale ci să dea și răspunsuri adecvate (nu retoric!) la întrebări precum: Cine suntem? Ce semnifică identitatea gălățeană? Care este fizionomia spiritualității gălățene? Cum s-a raportat/integrat/menținut un anume specific

gălățean în contextul Moldovei medievale, al Principatelor Unite și, ulterior, în cadrul statului român unitar? Care a fost/este rolul și rostul Galaților la nivei zonal/regional/național/european etc?

Pentru a răspunde competent la aceste interogații istoricul faptelor spirituale trebuie să apeleze la întregul arsenal informațional, să decanteze și să sistematizeze impresionantul volum de informații, să structureze și să trateze exhaustiv problematica specifică Galaților. Efectiv, este nevoie nu numai de resurse umane (deși și acestea pot constitui la un moment dat o problemă) ci și de resurse materiale, financiare, informaționale, logistice etc. Pentru a deveni realitate Enciclopedia ar trebui să fie proiectul întregii urbe, să implice instituțiile și autoritățile locale competente, să beneficieze de contribuția specialiștilor și a oamenilor de cultură reprezentativi, care, împreună sau separat, în echipe sau individual, se impune să-și aducă obolul la această lucrare, care sperăm că nu va încremeni în proiect și nici nu va fi destinată bibliotecii proiectelor eșuate.

Asemenea consecințe nedorite ar putea fi evitate dacă am medita mai profund la afirmația lui Mircea Eliade care, în Teroarea istoriei și destinul României, atrăgea atenția asupra faptului că Istoria Neamului Românesc n-a fost decât o lungă, neconținută, halucinantă hemoragie. Ne-am alcătuit într-un uragan și am crescut în vifor. Popor de frontieră, luptam și muream pentru toți. De data aceasta, nerealizarea Enciclopediei Galaților s-ar datora doar procrastinării sine diae și propriilor inconsecvențe.

Putem evita această inconfortabilă situație, amintindu-ne de replica lui Hanibal care, atunci când, în timpul celui de-al doilea război punic, generalii săi l-au prevenit că este imposibil să traverseze Alpii cu elefanții ar fi rostit celebra frază Aut inveniam viam aut faciam (Voi găsi un drum sau voi inventa

unul). Desigur, Hannibal le-a replicat cartaginezilor în limba punică, nu în latină. Asigurăm cititorii că, și noi, Vom găsi un drum sau vom inventa unul. Dacă Apelul nostru pentru Enciclopedia Galațiului nu va atrage o masă critică pentru transformarea visului în realitate.

Suntem optimiști pentru că, această temerară inițiativă lansată beneficiază de precedentul creat de un antecesor, Lucian Predescu, ieșean care și-a făcut studiile primare și liceale la Liceul „V.Alecsandri” din Galați. De profesie „enciclopedist”, Lucian Predescu ilustrează un tip de erudiție factologică majoră, el fiind autorul (ați citit bine!) Enciclopediei Cugetarea: Material românesc. Oameni și înfăptuiri. In sumara noastră tradiție „enciclopedică”, lucrarea lui Lucian Predescu este o realizare monumentală. Operă a unui singur om, enciclopedia lui Lucian Predescu reprezintă stadiul maxim atins în perioada interbelică în literatura de informare generală. Motivația principală a redactării acestei enciclopedii a fost, conform declarației autorului, faptul că noi, Românii, nu avem o enciclopedie a noastră în care să pulseze numai energia românească și că enciclopediile străine neglijează aproape cu desăvârșire materialul românesc.

Apariția Enciclopediei Cugetarea: Material românesc. Oameni și înfăptuiri confirmă rara probitate bibliografică a lui Lucian Predescu și reprezintă o performanță greu de egalat. El aparține benedictinilor stăpâniți de o erudiție fabuloasă, oameni cărora le lipsește însă filonul creator. Trebuie precizat că o altă operă a sa, singulară în istoria culturii românești, a rămas în manuscris. Este vorba de Marea enciclopedie românească (300 000 de fișe; 40.000 de fotografii), care nu a fost publicată până astăzi, tot ca o tragică predestinare a geniului moldovenesc. Din motivația lui Lucian Predescu extragem, cu filiațiile de rigoare, necesitatea unei Enciclopedii a Galaților, pentru că noi, gălățenii, nu avem

o enciclopedie a noastră în care să pulseze numai energia gălățeană știut fiind faptul că enciclopediile naționale neglijează materialul gălățean.

Galații au un trecut istoric, economic și comercial glorios, consemnat de nume consacrate precum Moise Pacu, Gh. N. Munteanu- Bârlad, Dimitrie Faur, Tudor Iordachi, Constantin Velichi, Paul Păltănea, Eugen Drăgoi, Dumitru Săndel, Costin Croitoru, Râpa Dan-Buicliu, Mihalache Brudiu, Constantin Bușe, Constantin Ardeleanu, Artur Tuluș, Cristian Căldăraru, Ștefan Stanciu, Radu Săgeată, Adrian Pohrib, Ghiță Nazare, Tudose Tatu, Victor Cilincă, Anghel Constantinescu, Sorin Geacu, Popescu Cristei Ermei etc. Trebuie subliniat că fără contribuțiile lui Gh. S. Ștefănescu, Dumitru Șoitu, Ioan Brezeanu, Adi G. Secară, Marius Mitrof, Valentin Bodea, Vasile Ghica, Livia Ciupercă, Ștefan Andronachi, Ionel Necula, Corneliu Stoica, Violeta Ionescu Camelia Toporaș, Rocsana Irimia, Tena Bezman, Otilia Badea, Mihaela Bute etc Galații ar fi rămas un oraș mai puțin cunoscut marelui public, deși au un trecut istoric, economic și comercial glorios. Îi lipsește însă o lucrare de sinteză, de ce nu Enciclopedia proiectată! care, valorificând monografiile și lucrările de specialitate (nu puține la număr!), să încadreze Galații întru spiritualitatea națională și europeană. De asemenea, se impune o definire a formei mentis gălățene în spațiul mental covurluian și o integrare a acestuia în context regional și național, întru o dorită convergență și pentru o necesară diferențiere între elementele componente.

Gălățeanul veritabil, ca și brăileanul de altfel, își deapănă existența întru cele 12 antinomii identificate de Vasile Băncilă în Spațiul Bărăganului: între finit și infinit, între localism și ubicuitate, între cosmic și terestru, între libertate și determinism, între centripet și centrifug, între imobilism și stihialism, între geometrism și difuzionism, între identitate și inefabil, între fragilitate

și siguranță, între realism și idealism, între tăcere și muzică, între unul și multiplu. Forma mentis gălățeană este întru această tradiție, asociată cu cataliza asimilărilor de-a lungul evoluției istorice românești (după Mircea Vulcănescu): logică franceză, politică bizantină, metafizică germană, religiozitate slavă, viață mondenă balcanică, artă iudaic-țigănească etc.

În concluzie, pentru gălățeni, prepoziția întru semnifică înspre și în, ceea ce echivalează cu „nici înăuntru, nici în afară”, adică, și una și alta”. Analiza morfologică și funcțională a culturii române, născută pe un pământ de cumpănă (Lucian Blaga) și având menirea de pod (Mircea Eliade) între civilizații diferite reclamă substituția, uneori, a lui întru cu mai adecvatul între sau utilizarea lor simultană, pentru o mai fidelă surprindere a specificului și nuanțelor. Așa se explică opțiunea noastră pentru prepoziția între, care exprimă mai bine combustia vieții noastre istorice, subliniază, mai nuanțat, tragismul poporului de frontieră, sugerează, mai expresiv, starea de echilibru instabil, sub semnul căruia s-au derulat unele clipe de istorie și trimite, fără echivoc, la evadarea în posibil și la virtualitățile eternizate și mereu amânate ale gălățenilor semnificând fie potențialitatea (cu ipostaza increatului, postulată de Brâncuși sau Ion Barbu), fie precaritatea existenței sau virtualul pur, dezirabilul între a deschide calea către convertirea negativului în pozitiv (consecvenți liniei de interpretare Nae Ionescu, M. Vulcănescu, L. Blaga și C. Noica), face inteligibil raportul dintre cădere și compensație, dintre virtual și actual etc. Încremenirea în proiect, teroarea istoriei, revanșa geografiei asupra istoriei, retragerea din istorie, teme predilecte ale etnopsihologiei românești, constituie tot atâtea argumente pentru prezența împreună a noicianului întru și a lui între pentru cartografierea identității gălățene.

Plecând de la această matrice existențială/stilistică, trebuie identificat

sporul în cunoașterea științifică, făcând distincție între aspectele abstracte, conceptuale și calitative, deosebite de cele cantitative. Pe scurt, trebuie stabilit „sporul” în cunoaștere ca „acumulare”, „progres” sau „salt” în sens mai degrabă calitativ, decât cantitativ, și mai degrabă într-o accepție neliniară a acestor termeni. Pentru ca Enciclopedia Galaților ar fi fiind să fie nu ne mai rămâne decât să punem în practică expresia lui Plinius cel Bătrân *Nulla dies sine linea* adică *Nici o zi pierdută, Nici o zi fără eforturi susținute, Nici o zi fără un program riguros, Nici o zi fără să adăugăm valoare la ziua de ieri.*, pentru finalizarea acestui megaproiect. Astfel, vom fi fericiți că Enciclopedia Galaților se naște, că nu va rămâne doar o ispiă. Așadar, deja ea a parcurs drumul de la noicianul N-A FOST SĂ FIE la gălățeanul AR FI FIIND SĂ FIE. Astfel și Enciclopedia Galaților nu va rămâne suspendată între ispita de a exista și neputința de a se naște.

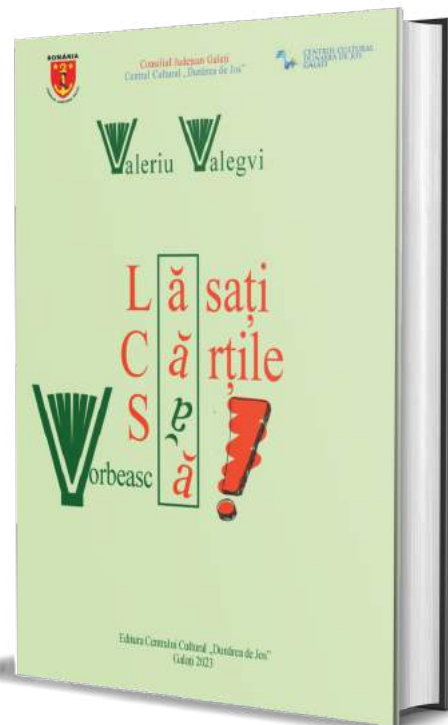
Rămânem tot sub sceptrul lui ACUM dar prezentat în registru liric de Poetul nepereche, care a surprins genial prefacerile și gândurile care ne încearcă la trecerea timpului: *Cu mâine zile-ți adaogi/ Cu ieri viața ta o scazi/ Și ai cu toate astea-n față/ De-a pururi ziua cea de azi.* Primele versuri arată tristețea neîndurătoarei treceri dar ultimele două ne aduc un sentiment de împăcare, de speranță, căci ne pun în față prezentul, pe care noi dorim să-l dedicăm Enciclopediei Galaților

Închei cu o strofă din creația lui Radu Gyr, care exprimă plenar profesiunea mea de credință, Enciclopedia Galaților realizată AICI și ACUM (HIC et NUNC): *Înfrînt nu ești atunci când sîngeri/Nici ochii când în lacrimi ți-s/Adevăratele înfrîngeri/Sunt renunțările la vis!*

Răftulescu

Valeriu Valegvi

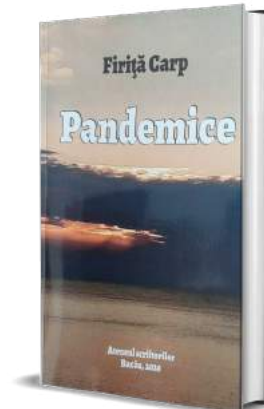

Ioan Ardeleanu	Dana Potorac
Dan Bistricean	Paul Sân-Petru
Eugen Bunaru	Tudor Cristian Roșca
Ștefan Ciobanu	Paul Spirescu
Andrei Paul Corescu	Eleonora Stamate
Dan Cheșu	Săndel Stamate
Virgil Costiuc	Valentina Teclici
Vali Crăciun	Violeta Ionescu
Vasile Dan	Ion Croitoru
Dionisie Duma	Maria Izgherean
Vasilian Doboș	Viorel Darie
Ioan Farcaș	Anca Marian
Constantin Gherghinoiu	Sergiu Radu Ruba
Stela Iorga	Daniel Săuca
Romeo Aurelian Ilie	Dionisie Duma
Gheorghe Lupașcu	Ionel Necula
Daniel Luca	Marius Oprea
Victoria Milescu	Cassian Maria Spiridon
Virgil Panait	Petre Solomon
Gheorghe Păun	Petru Ursache

Pandemia râsului/plânsului

Intitulându-și un volum *Pandemice* (Ateneul Scriitorilor, Bacău, 2020), Firiță Carp precizează îndată, în *Introducere* (ortografiată *Intr-oducere*), că „e vorba, de o ușoară, suavă ducere în eroare, cu intenție ori din întâmplare”, deoarece „ne pândesc boli mari și mărunte, dar ca pandemia scrisului nici una nu-i”. Cu convingerea că putem păcăli („în doi”) iluziile să devină speranțe noi, încât povara ce-o ducem să ni se pară „ușoară, ușoară” - „ceva ca o pandemie a râsului, încercând s-o răpună pe cea a plânsului...” Data fiind această pre-întâmpinare, pornim la lectură, dăm într-adevăr de dialecticul râsu/plânsu, teoretizat de Topârceanu ca esență a comicului (asociat dramaticului/tragicului), și mai găsim o specie hibridă (căci acum e în vogă „războiul hibrid”) de proză, intermediară – am zice cu aproximație – între *Ce-ai cu mine, vântule?* a lui Arghezi și *Momentele* lui Caragiale. Secvențele „pandemice” ale lui Firiță Carp sunt, în fond, niște prozopoeme în manieră – hai să încercăm iarăși o definiție – realisto-irealistu-suprarealistă. Căci momentul, surprins în concretitudinea lui obiectuală, alunecă ușor într-o proiecție imaginară (de vis, de străluminare miraculoasă) și într-un registru de scriitură *currente calamo*, fără a cunoaște despărțirea prin punct sau – ca să glumim în felul autorului – printr-o punere la punct. Totul se supune frumuseții și spunerii, celor doi de F caracterizanți: Mărgăritul (numit și lăcrimioara); pomenit în texte, ar fi *mascoa* prozatorului, iar îndemnul din basm înșiră-te mărgarite ar fi marca scriiturii sale. Momentele pot apărea ca scoase din cotidianul monocord, având caracter de *fziologii* (dăm chiar de un tip fascinant numit Mărgărit de femei-cafegioaice, de pensionari ne numiți, de un Delace, de fapt Gheorghe, dar supranumit, fiindcă era curios de a afla „de la ce e una, de la ce e alta”, de un inventat Năpârlan, de un boschetar bucureștean, care stă culcat indecent pe o bancă din Cișmigiu, parcă sfidând pandemia, de un Valentin Nicolaevici din Chișinău, care-i face necaz cu o mașină, dar cu care bea un pahar pentru împăcare, dar mai frecvent de mai impersonalii Eu, El, Ei, Celălalt, un ins, un bărbat etc.). Acestea sunt de fapt niște pretexte (hipotexte în termenii teoriei literare recente) pentru desfășurarea unor poetizări în evantai, în înlănțuiri nucleare, în erupții de „flori stilistice” (simboluri, metafore, notații peisagistice sau de album sentimental). Sunt

esențialmente, scene, tablouri, tușe portretistice, schițe caracterologice, toate scufundate într-un ocean enigmatic, de contemplare și reverie, de magie (a copilăriei în special). Pălcul de copaci salvează ideea de pădure, insinuează autorul în instantaneul *Ideea*, piscul senzația de munte, câinele induce părerea de paznic al liniștii, șerpuirea drumului creează sentimentul infinitului, iar mișcarea „noastră” dintr-un loc în altul al mersului „spre un viitor mai mult sau mai puțin îndepărtat”. Liniștea, în astfel de descrieri poetice, este „stăpâna îngăduitoare a lumii”, este asemenea „unei plapome de tihnă dumnezeiască”, care aduce un nor care e chiar gândul autorului, care-l fură și-l duce „la Tine...” Astfel de note meditative sunt sesizabile și în *Mărțișor*, în care apare o împletire de vis și realitate, „un sublim imn al vieții, de unde vine atâta balsam încântător, ca s-o împresoare (pe eroina denumită Ea) cu inefabil și cu dulce vrajă”, care face „să-și trimită gândurile în cercetare, să caute să-și descopere izvorul acestei realități, dar gândurile nu vor să plece, e o nesupunere în ele care, la fel de ciudă în loc să-i înnouască simțurile, le înseninează și mai mult, sunt prinse toate în ghemul unei nelămurite așteptări, gândurile, ar fi de parcă ele însele croiesc o proprie expectativă asupra clipei, se simte pur și simplu ca un fulg de fericire...” Ea nu poate pricepe de unde vine acest fulg de fericire, de ce planează asupra ei și de ce îi lipsește capacitatea de a fărâmița realitatea, de a tăia dintr-un mare înțeles înțelesuri mici. Este o scenă real/ireală, specifică lui Firiță Carp, care, covârșit de pandemia scrisului și de ecuația existențială a râsului/plânsului, dă dovadă de o predispoziție poetică naturală și de o petulanță stilistică ce-l face pe cititor să se angajeze într-un act coparticipativ.

Ana Dobre

În relativitatea lumii, absolutul gândului creator

Clipa și eternitatea, sugerează Luiza Cala în Un veac și o secundă, își pun, simultan, amprenta asupra vieții noastre, trăită în clipe nenumerate care, prin însumare, alcătuiesc o viață și un destin. Eul trăiește în clipă, secunda relativă, care se poate dilata sau comprima, dar are nostalgia eternului. De aici, tendința de a valoriza clipa și viața prin fapte care le pot transcende. În clipa cea repede, lacrimile, căderile, zâmbetul, victoriile se succed în ritmuri niciodată știute, bănuite, însă, cu intuiția revelației. Poeta descrie stări și trăiri care alcătuiesc peisaje ale lumii, răsfrângând dubla natură simultană – a lumii și a eului: „Când lacrimile șiroiesc/ Amestecate/ Cu picurii de ploaie./ Când lumea se aburește./ Cu greu reușesc/ Să întrerup căderile/ De apă, să îndrăznesc/ Visare nouă./ După un veac și o secundă/ Zâmbesc noului timp/ Pe care îl privesc/ De după răsucea protejată/ De pacea orizontului primenit...”. Conștientizând trecerea, Luiza Cala poate accepta trecerea ei înseși, acceptându-și, totodată, sensul înaintării în timp, în rezonanță biblică: „Eu sunt Cel ce sunt”, al identității de sine și al devenirii în rezonanță nietzscheană – „Să devii ceea ce ești”. Iar devenirea Luizei Cala nu poate fi decât devenirea unei poete, în relația ei cu lumea cea aievea și, mai ales, cu lumea virtuală a cuvântului, concentrat în esență de semn – semnificat și semnificant, prin care ea însăși poate amprenta lumea, propunându-și poezia unui univers liric. În disputa dintre rațiune și sentiment, există mereu o pendulare, Luiza Cala optând când pentru una, când pentru alta. Pe noul drum, fără a ignora rațiunea ordonatoare, ea decide că afectul este la timonă și îi orientează cursul accederii spre lumina Un ou primordial,/ Spre mirarea-mi/ răspunde/ La comenzile mele./ confort/ La timona vieții...”. În metaforei: „Trece prin mine/ Și mai adâncă./ Rațiunea nu adestinează/ În total înregistrează semnele, alege le fixa în carnea cuvântului, în timp și în lume, privirea eului a destinului omului prins în culori și nuanțe pentru a meditații asupra timpului, roata eternului. Imaginile ei despre timp au concretețe: „Timpul deraiase pe undeva.”, materialitate grea ca în ceasurile lichefiate ale lui Dali, un reper pentru Luiza Cala, care tinde spre aceeași suprarealitate în care crede a afla „imensa arhivă a scoicilor pierdute. În succesiunea trecerii, „veac este dată de obsesia cunoașterii, orientată abandonate”, arhiva sufletelor spre lumea fizică, dar și spre cea a spiritului, a straturilor metafizicului. Ce este un după veac”, „clipă de clipă”, direcția zeu?, se autointeroghează poeta, sugerând că viața, în clipa ei relativă, capătă sens prin transcendentul care dilată clipa la dimensiunile senzitive ale veacului: „Când uiți drumul/ Spre casă (...)// Apare cineva/ Care îți ridică/ Toată libertatea./ Te supune cu o privire./ Un surâs lăuntric.../ Acela este un zeu!/ Este zeul tău...”. Luiza Cala alege „cele mai frumoase clipe”, clipele care „se adună în fericiri”, interoghează: „Unde se ascunde speranța?”, convinsă că, în ciuda obstacolelor care apar în drumul fiecăruia („Trecem fără urme prin viață./ Nici nu știm că trăim./ Ne plângem continuu...”); convinsă, de asemenea, că eternitatea este recunoscătoare doar dacă omul învață lecția iubirii: „Eternitatea este recunoscătoare/ Doar când iubim și purtăm/ Bucuria întregă/ Prin lumi.”. Poezia Luizei Cala aspiră spre lumina pe care o simte învăluind în aura ei lumea, lumină în care cuvântul se logodește cu sentimentele, cu speranța gândului în triumful frumuseții: „Logosul se logodea/ Cu noile seisme/ Emoționale”, în armonia cuplului care, prin iubire, reface armonia originară: „...Apoi a fost iar lumină./ O altă poveste/ Se năștea!”. Cunoașterea și autocunoașterea sunt fețele aceleiași experiențe, aventură cognitivă la capătul căreia Luiza Cala are revelația sinelui; poate, astfel constata: Toate au fost ale mele – clipa și veacul, stările, trăirile, care au dimensionat secunda și i-au conferit valoarea amintirilor. Întoarcerea este posibilă în gândul creator, care, materializat, poate deveni poezie: „Vechi secvențe biografice/ Îmi trec prin gând./ Ce timpuri au fost!/ Aspectul tineresc, fără de cute./ Soarele neîncăput în mine./ Roiuri de fluturi alergând/ Din privitor în doritor./ Rațiuni subjugate./ Încremenite în dorințe./ Provocări peste putințe./ Toate au fost ale mele!”.

Ce este poezia pentru Luiza Cala?, s-ar putea întreba cineva. Un posibil răspuns ar trebui să aibă în vedere iubirea ei pentru cuvântul care devine metaforă purtătoare de sens, sensul care o clarifică în raport cu sine, cu ceilalți, cu lumea.

Morphocroma

Gheorghe Nour la 70 de ani

Sculptorul Gheorghe Nour, artist cu un bogat palmares expozițional la nivel local și național, unul dintre cei mai apropiați și activi colaboratori ai Filialei Galați a Uniunii Artiștilor Plastici din România, împlinește 70 de ani, o vârstă frumoasă când, privind în urmă drumul parcurs, poate să se bucure de ceea ce a realizat și, optimist în viitor, să-și gândească noi proiecte.

S-a născut la 16 martie 1953 în satul Stoicani din comuna Foltești, localități situate în Podișul Covurluiului, ambele cu ample rezonanțe istorice, ele adăpostind pe teritoriul lor situri arheologice de interes național. Încă din anii copilăriei a manifestat aptitudini artistice, având obiceiul ca atunci când îl însoțea pe tatăl său, pădurar de profesie, prin codrii din preajma satului, să observe copacii, lemnul acestora și să confecționeze din crengile lor diferite figurine și obiecte. După studiile gimnaziale și liceale, nu a avut posibilitatea să frecventeze cursurile unei instituții de învățământ superior cu profil artistic. A absolvit Universitatea „Spiru Haret” din București, Facultatea de Științe Juridice și Administrative Brașov. La aceeași facultate a urmat masteratul în Studii Europene de Administrație Publică, lucrând apoi, până la pensionare (2020), ca șef al serviciului administrativ din cadrul Corpului Gardienilor Publici Galați, instituție devenită apoi, din 2004, Poliția Comunitară Galați, iar din 2010, Poliția Locală Galați.

După 1990 a revenit la pasiunea din copilărie pentru cioplitul lemnului și cum considera că numai talentul nativ nu este suficient, a urmat Școala de Artă din Galați, secția sculptură, unde a avut posibilitatea să studieze cu profesorul Alexandru Pamfil, sculptor și pedagog remarcabil, unul dintre cei mai cunoscuți plasticieni gălățeni pe plan național și internațional. Ulterior, pasiunea pentru artă și setea de perfecțiune l-au

determinat să urmeze și să absolve și un curs de restaurator al obiectelor de artă din metal.

Gheorghe Nour și-a deschis mai multe expoziții personale la Galați, Brăila și Tecuci, unele fie împreună cu soția sa, doamna învățătoare Lia Nour, care practică arta decorativă textilă, fie cu unii pictori (Ioniță Benea, Teodor Vișan). De asemenea, a participat la numeroase expoziții colective cu caracter național, printre care: Saloanele Moldovei Bacău-Chișinău, Bienala Internațională de Artă Contemporană „Ion Andreescu” Buzău, Salonul Național de Plastică Mică Brăila, Bienala de Artă „Gheorghe Petrașcu” Târgoviște, Concursul de Creație Artistică „Univers XXL” Pitești, Sculptura Românească Contemporană Galați, Concursul Internațional „N. Tonitza” Bârlad. A fost prezent și în Taberele de Creație Plastică de la Soveja, Vrancea (1990), Rohia, Maramureș (1994), Ploiești (2007, 2009), București (2019).

Lucrările expuse la manifestările artistice cu caracter național i-au fost

Compoziție III, lemn de salcâm și santal, marmură, 137 x 18 x 18 cm, 2020

apreciate și răsplătite cu Premiul pentru sculptură „Marcel Guguianu” și Medalia Fundației de Artă „Sf. Luca”, Bârlad (2007), Premiul I la Concursul de Creație Artistică „Univers Românesc XXL” București (2012), Diploma Omagială „Centenarul Marii Uniri (2018) ș.a. Are lucrări în colecții private din România, Austria, Germania, Italia, Spania, Australia, S. U. A.

Având o cu totul altă profesie de bază, de mare responsabilitate, pe care și-a exercitat-o zi de zi cu dragoste și competență, Gheorghe Nour a pornit pe drumul spinos al artei dintr-un imbold al propriilor simțiri, trăiri și aspirații, conștient că nu este ușor să răzbească printre atâtea valori, să se afirme și să câștige prețuirea și recunoașterea contemporanilor. A muncit enorm, s-a aplecat cu pasiune și acribie asupra fiecărei lucrări căreia i-a dat viața durabilă a artei, iar rezultatele nu au întârziat să se arate. Creația sa de până acum este cea mai elocventă mărturie și singura care să vorbească despre frământările artistului, despre munca sa neobosită și despre căutările continue de a găsi cele mai bune soluții plastice pentru materializarea în lemn, piatră, marmură sau metal a ideilor, gândurilor, emoțiilor, sentimentelor și trăirilor sale lăuntrice.

Majoritatea lucrărilor lui Gheorghe Nour sunt ronde-bosse-uri cioplite în lemn de nuc, de prun, de cireș, de gutui, cais, gorun, salcâm, turnate în bronz și duraluminiu sau realizate din îmbinarea mai multor materiale: lemn – alamă, lemn de santal – marmură, lemn – marmură – bronz, lemn – foiță de aur. Alături de portret, unde face adevărate sondaje în psihologia personajelor portretizate, unora dându-le și o semnificație simbolică, sculptorul cultivă nudul și compoziția figurativă sau semi-abstractă. Uneori se inspiră din mitologia universală și din mitologia biblică. Dovedește o înțelegere deosebită a materialului și știe să exploreze în favoarea creației calitățile și defectele masei lemnului, să introducă în compoziții elemente din fier, bronz sau ghips. Multe lucrări sunt metafore plastice, ele având o încărcătură ideatică ce sugerează germinarea, devenirea, maternitatea, scurgerea timpului,

zborul, etapele biologice ale vieții omului, dansul, relațiile familiale sau credința omului în Creatorul Suprem, purificarea în drumul spre mântuire. Artistul este preocupat pentru folosirea echilibrată a plinurilor și golurilor, pentru găsirea unor ritmuri dinamice, ascensionale, pentru finisarea lucrărilor. Gheorghe Nour înscrie cu dezinvoltură în spațiu forme și volume apelând la stilizare, la exprimarea sintetică a ideilor, stărilor și trăirilor sale interioare. Sculptorul nu ocolește nici subiectele cu caracter mai dramatic, stările conflictuale, tensionate. În acest caz formele devin mai contorsionate, dobândesc un zbucium pe care privitorul îl sesizează în traseele curbelor, în structura compoziției.

La cei 70 de ani care îi împlinește în acest an, sculptorul Gheorghe Nour nu dă încă semne de oboseală. Este bucuros că are acum un atelier de creație așa cum își dorea, lucrează cu aceeași dăruire, este la fel de prezent în viața culturală a Galațiului, lăsând să înțelegem că mai are multe de spus în sculptură, că vrea să ofere semenilor valori care să poarte amprenta personalității și muncii sale. Îi urăm multă sănătate, inspirație, realizări artistice pe măsura înălțimii gândului și un călduros La muți ani!

Pe gânduri, gips, 40 x 26 x 16 cm

Tandrețe în familie, lemn de stejar tratat și patinat, 65 x 30 x 12 cm

DICTIONAR

Artiști plastici gălățeni (186)

CAMBIR, Silvia – pictor (n. 24 ianuarie 1924, în comuna Hanu Conachi, județul Galați – m. 15 august 2007, București). A absolvit Academia de Arte Frumoase din București, clasa pictorului Camil Ressu (1948) și în paralel a frecventat și cursurile Facultății de Litere și Filozofie, unde i-a avut profesori pe G. Călinescu, Tudor Vianu și Mihail Ralea. Membră a U.A.P.R. din 1953. La recomandarea lui Camil Ressu, a lucrat un timp la Ministerul Învățământului, unde făcea desene pentru manualele școlare de educația fizică. O scurtă perioadă a funcționat și în învățământ ca profesoară. Și-a deschis prima expoziție personală în 1965, la Galeria Orizont din București, expunând acuarele și uleiuri, tehnici pe care le va cultiva ulterior cu consecvență. Alte expoziții individuale și-a organizat la Galerile de Artă Simeza în 1977, 1978 și 1979. Deși a expus în cadrul multor manifestări colective organizate în țară și în străinătate, a revenit cu o nouă expoziție personală abia în decembrie 2005, deschisă la Galeria Simeza. Postum, în 2011 i s-a organizat prima retrospectivă la Galeria „Anticariat” Curtea-Veche, București.

Alături de pictură, a practicat grafica de șevalet și ilustrația de carte pentru diferite edituri din București. Cu toate că se afla la o vârstă înaintată, în vara anului 2005 a participat la tabăra din cadrul proiectului „Pictori de azi la Balcic”, acțiune inițiată în 2004 de Asociația Elite Art Club UNESCO. A fost prezentă, de asemenea, cu lucrări în expoziția „Pictori peisagiști în grădina Palatului Cotroceni (septembrie 2005). În 2006 a primit Marele Premiu al U.A.P.R. pentru expoziția personală deschisă în decembrie 2005 la Galeria de Artă Simeza din București. Pentru acest premiu, cotidianul Jurnalul Național a declarat-o pe artista în vârstă de 82 de ani „Omul zilei”. A

mai fost distinsă în 2004 de către președintele României cu Ordinul Meritul Cultural în grad de Ofițer, Categoria C - „Artele plastice”, iar tot în acest an i s-au acordat premiile „Samuil Rosei” și „Margareta Sterian” pentru creație. Cu puțin timp înainte de a muri a selectat lucrările din expoziția „România în sunet și culoare”, organizată de Asociația Elite Art Club UNESCO la Sala Mare a Palatului cu prilejul deschiderii Festivalului și Concursului Internațional „George Enescu” (septembrie 2007), în care s-au aflat și tablouri ale ei executate la Balcic. Lucrări ale pictoriței se găsesc astăzi în colecții de stat și particulare din România, ca și din Franța, Germania, Italia, Japonia, Olanda, S.U.A. Despre arta Silviei Cambir au scris elogios Petru Comarnescu, Ion Frunzetti, Mircea Deac, Dan Grigorescu, Valentin Ciucă etc.

Pictura și grafica Silviei Cambir sunt circumscrise unei formule de sorginte expresionistă, dezvăluind neliniști și intense frământări interioare. A fost preocupată de reprezentarea imagistică a câtorva teme: dansul, măștile, femeia, chitaristul, familia,

Silvia Cambir, La lectii, u.p., 61,7 x 71 cm

pădurea copilăriei. Folosește contraste puternice și așează materia picturală în tușe nervoase. A excelat în acuarelă, tehnică în care a pictat nenumărate peisaje din Maramureș, Deva, Târgoviște, ca și din alte zone ale țării prin care a poposit în călătoriile sale documentare. Artista este o foarte bună desenatoare, stăpânește știința clasică a compoziției, modernismul ei este temperat, mânuiește pensula cu spontaneitate și grație, culorile au fluiditate. I-a immortalizat în portrete pe Ecaterina Teodoroiu, Lucrețiu Pătrășcanu, George Bacovia, George Enescu etc., fiind o fină analistă a psihologiei personajelor sale. În peisajele de la Balcic viziunea este impresionistă, pictura de plein-air permițându-i să pună în valoare lumina care cade asemenea unei dezmierdări pe case și pe vegetația înconjurătoare.

Silvia Cambir, Peisaj din Resita

Silvia Cambir, Peisaj

Silvia Cambir, Poiana Sibiului

Bibliografie: Vasile Ghica, *Nasc și la Tecuci oameni*, (mic dicționar enciclopedic), Editura PIM, Iași, 2008; Valentin Ciucă, *Dicționarul ilustrat al artelor frumoase din Moldova 1800-2010*, Editura Art XXI, Iași, 2011; Corneliu Stoica, *Dicționarul artiștilor plastici gălățeni*, Editura „Axis Libri”, Galați, 2013.

S
U
M
A
R

ARHIVĂ FOTO

1. seminarul Participare culturală și dialog intercultural
2. Festivalul „Grigore Vieru”, ed. a-VIII-a”
3. Promovarea jocului popular românesc

CRONICĂ

7. Acest fulger care am fost - Viorel Dinescu
38. Pandemia râsului - Mihai Cimpoi
39. În relativitatea lumii, absolutul gândului creator - Ana Dobre

SERIAL

20. Mulțumesc, vrăjitorule! - Ion Manea

DOCUMENT ISTORIC

32. Enciclopedia Galaților - Gheorghe Felea

CREAȚIE LITERARĂ

5. Rochița filigranată care se ascunde cochetând - Simona Trifu
11. Știu, mamă! - Mioara Baci
12. Inubliabil - Octavian Mihalcea
14. De la noi - Nicolae Dabija
15. Prima misiune - Iosif Roca
- 19 - A răsărit soarele - Peter Sragher
23. De atunci n-am mai scris nimic - Gabriel Nicolae Mihăilă
25. Fata din Trivale - Elena Netcu

RĂFTULESCU

5. Chemarea - Arhimandrit Veniamin V. Boțoroga
9. Lăsați cărțile să vorbească - Valeriu Valegvi

D-ale SCRITORILOR

9. „a nu-și mai încăpea în piele” sau „cât vezi cu ochii”. Interviu cu scriitorul George David - Alina - Simona Dragomir
30. Poezia? Sărbătoarea de duminică. Interviu cu poeta Eleonora Stamate - Alina - Simona Dragomir

ARTĂ PLASTICĂ

39. Morphochroma. *Gheorghe Nour la 70 de ani* - Corneliu Stoica
43. DICȚIONAR Artiști plastici gălățeni (186) - Corneliu Stoica

TRECUTUL ARE UN NOU VIITOR

Cooperare transfrontalieră pentru valorificarea patrimoniului cultural din
Galați, România, și Hîncești, Republica Moldova
1HARD/2.1/25

Galați, cod:80000, str. Domnească, nr. 61,
Tel.-Fax.: 00-40-236-418400; 00-40-236-415590;
E-mail: office@ccdj.ro - revistadunareadejos@ccdj.ro
www.ccdj.ro